

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

27 juni 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de onderhandelingen met minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschap inzake het faciliteitenonderwijs
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het koninklijk besluit van 20 maart 2002 tot opstelling van een lijst van niet-universitaire instellingen van hoger onderwijs die diploma's afleveren waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voortgang in het oplossingsdenken ter bescherming van kinderen bij het disfunctioneren van leerkrachten omwille van medische problemen

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vrijstellingenregeling die toegepast is voor de kandidaten die zich inschreven voor de examens van maart 2002 voor kandidaat-belastingconsulenten en kandidaat-accountants

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bekendmaking van het besluit loopbaanonderbreking en ouderschapsverlof voor de personeelsleden van de Vlaamse hogescholen

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitstroom van leerkrachten in het onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vroegtijdige uitstroom van leerkrachten uit het onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de begrotingsmiddelen van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de wachtlijsten voor bouwwerken aan scholen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 27 juni 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.35 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de onderhandelingen met minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschap inzake het faciliteitenonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de onderhandelingen met minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschap inzake het faciliteitenonderwijs.

Minister Vanderpoorten zal antwoorden in naam van minister-president Dewael.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik betreur dat de minister-president niet aanwezig is. Er was gezegd dat hij de onderhandelingen over het faciliteitenonderwijs had overgenomen. Ik weet dat de voorzitter de datum van de interpellatie verschillende keren heeft uitgesteld om de minister-president naar hier te krijgen. Men heeft ons aan het lijntje gehouden. Dit is geen manier van werken. De minister-president heeft zeker drukke tijden : boeken voorstellen, recepties afdweilen en in laatste instantie is er dan nog het Vlaams Parlement. Het is beneden alle peil. Ik heb terecht mijn interpellatie aan de minister-president gericht.

Wij hebben in januari bijna unaniem een motie goedgekeurd, waarin het parlement niet langer aanvaardt dat de Vlaamse overheid jaarlijks 300 miljoen frank aan de Franstalige faciliteitenscholen doorspeelt. Het is duidelijk dat die scholen niet beantwoorden aan hun doelstelling, namelijk de inte-

gratie van de Franstalige jongeren in de Vlaamse Rand. Deze integratie wordt onder meer bevorderd via het aantal uren Nederlands dat wordt verstrekt. Worden die lessen wel effectief gegeven ? Hoe is het met de kwaliteit ervan gesteld ? Wij hebben er het raden naar. De overheid heeft er totaal geen zicht op. Er is amper sprake van wederkerigheid. Wij kennen immers het verhaal van de Vlaamse school in Komen. Deze school is er gekomen toen de Franstaligen weigerden nog langer zelf faciliteitenonderwijs in te richten.

Mevrouw de minister, naar aanleiding van een schriftelijke vraag hebt u recent nog onthuld dat er in Moeskroen nu toch een Nederlandstalige afdeling van een vrije school met ongeveer tachtig leerlingen door de Franse Gemeenschap is betaald. Ook daar wordt de parallel niet doorgetrokken omdat de pedagogische inspectie er door de Franse Gemeenschap wordt uitgevoerd. De Vlaamse Gemeenschap heeft dus geen vat op het gevolgde leerplan. Dat is niet het geval voor het Franstalig onderwijs in Vlaanderen.

Tijdens de vorige legislatuur bleek dat er in dit parlement ook al een grote meerderheid ongelukkig was met deze situatie. Een en ander resulteerde in een ontwerpprotocol tussen de ministers Baldewijns en Onkelinx. Mevrouw de minister, in het begin van deze legislatuur liet u zich in optimistische termen uit over de mogelijkheid om tot een definitief akkoord met de Franse Gemeenschap te komen. Ik heb toen gewaarschuwd voor dat voorbarige optimisme. Ik heb gelijk gekregen, want we staan nog geen stap verder.

U hebt blijkbaar de handdoek in de ring gegooid, ofwel bent u teruggefloten. In maart werd bekend dat de minister-president het dossier naar zich had toegetrokken. Naar aanleiding van mijn interpellatie over de school in Komen werden toen drie moties ingediend. Er werd gevraagd dat de motie van januari voor het zomerreces zou worden uitge-

Van Nieuwenhuysen

voerd, of dat er een einde zou worden gemaakt aan de subsidiëring van het Franstalig onderwijs.

Voor het paasreces vroeg de meerderheid om de stemming over de motie uit te stellen omdat het dossier in handen was van de minister-president waarbij hij zou onderhandelen met zijn collega van de Franse Gemeenschap. De indianers hebben daar mee ingestemd. Na het paasreces is nog eens uitstel gevraagd, omdat er geen nodeloze druk op de onderhandelingen mocht worden gelegd. De stemming is er uiteindelijk toch gekomen op 8 mei. De moties zijn toen weggestemd. Er was opeens geen nood meer. De heer Vermeiren liet dat toen weten. De onderhandelingen tussen beide ministers-presidenten waren aangevat en zouden in een positieve sfeer verlopen. Het waren dezelfde optimistische geluiden als drie jaar geleden. De fractievoorzitter vertelde dat de Franse Gemeenschap wellicht het Nederlandstalig onderwijs in Komen zou subsidiëren en dat er een akkoord in de maak was over de onderwijsinspectie.

Dat laatste heeft mij verontrust, want dat akkoord zou steunen op het ontwerpprotocol dat tijdens de vorige legislatuur was afgesproken tussen de heer Baldewijns en mevrouw Onkelinx. Dat akkoord beantwoordt niet aan de verschillende moties die het Vlaams Parlement daarover heeft goedgekeurd. Ik heb vroeger al geïnterpelleerd over het ontwerpprotocol en de bezwaren ertegen.

Ik zal niet in herhaling vallen, maar toch wil ik drie artikelen daaruit in herinnering brengen. In artikel 1 is bepaald dat de inrichtende machten van de Franstalige scholen in de Vlaamse faciliteitengemeenten – in de meeste gevallen de gemeentebesturen – de eindtermen van de Franse Gemeenschap gebruiken, met uitzondering van het onderrecht van het Nederlands. Daarvoor is de goedkeuring van het Vlaams Parlement vereist. Als het Vlaams Parlement die eindtermen niet zou goedkeuren, blijven de momenteel gevolgde leerplannen gehandhaafd. Dan blijft alles bij het oude. In elk geval heeft het Vlaams Parlement geen greep op het hele pakket van de eindtermen, en in elk geval worden ze niet door het Vlaams Parlement opgesteld.

In artikel 2 staat dat de inrichtende machten de eindtermen voorleggen aan de Vlaamse regering voor de vakken 'Nederlands' en 'Introductie van de Vlaamse cultuur', zoals dat heet. Blijkbaar is de Vlaamse overheid niet in staat om zelf adequate eindtermen op te stellen. Ook hier is de regel dat

de huidige leerplannen van toepassing blijven als de Vlaamse regering de eindtermen niet goedkeurt. Ook hier is het dus te nemen of te laten, hoewel we heel goed weten wat de huidige leerplannen betekenen: de kinderen die het basisonderwijs verlaten, zijn Nederlandsonkundig. Ze zijn allesbehalve in staat om de overgang naar het Nederlandstalig secundair onderwijs te maken.

In artikel 3 is bepaald dat 'de inspectie in deze basisscholen wordt uitgeoefend door een college van vier inspecteurs, dat paritair wordt samengesteld uit leden van de Vlaamse en de Franse onderwijsinspecties. Deze commissie kan voorstellen de erkenning van een school in te trekken bij beslissing met gewone meerderheid. Bij staking van stemmen blijft de erkenning behouden.' Anders gezegd: als de Vlaamse inspecteurs van mening zijn dat een Franstalige faciliteitenschool niet aan de kwaliteitsnormen voldoet, maar hun Franstalige collega's vinden van wel, dan is het uitgesloten dat de erkenning wordt ingetrokken.

Vermits de heer Vermeiren liet uitschijnen dat deze regeling zou worden overgenomen, heb ik dit interpellatieverzoek ingediend. Dit druist immers in tegen de moties die het Vlaams Parlement heeft goedgekeurd. Daarin is de wens geuit om 'zo snel mogelijk zelf de pedagogische inspectie over de Franstalige scholen in Vlaanderen uit te oefenen.' In de motie van 20 maart 2001 klinkt het nog iets duidelijker, want daarin wil men dat 'de Vlaamse onderwijsinspectie de bevoegdheid garandeert inzake de controle en de inspectie van het volledige leerplan.'

De hogervermelde drie artikelen illustreren volgend dat het ontwerpprotocol indruist tegen de geest van het faciliteitenonderwijs en vooral tegen wat het Vlaams Parlement al herhaaldelijk heeft gesteld. Ik breng dat alles nogmaals ter sprake omdat ik de indruk heb dat de onderhandelingen worden gevoerd op basis van dit ontwerpprotocol. Dat was alleszins het uitgangspunt van de minister toen we het daar destijds over hadden. Ik denk dat het ook het uitgangspunt is van minister-president Dewael.

Volgens mij is dat uitgangspunt niet het goede. Ik had daarom graag vernomen hoe het overleg met minister-president Hasquin tot dusver is verlopen. Klopt het dat de Franse Gemeenschap bereid is om de Vlaamse school in Komen te subsidiëren? Is er een akkoord over de onderwijsinspectie, en wat staat daarin? Slaat het akkoord op zowel het Franstalig als het Nederlandstalig faciliteitenonderwijs? Ik vraag dit omdat in het oorspronkelijk ont-

Van Nieuwenhuysen

werpprotocol alleen sprake is van het Franstalig faciliteitenonderwijs. Is het de bedoeling om de gesprekken nog voor het zomerreces af te ronden in een definitief akkoord, zoals verschillende fracties wensen ? Op die manier zouden we in september met een propere lei kunnen beginnen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, tijdens de plenaire vergadering waar de motie is goedgekeurd, heb ik het woord gevoerd. De motie is toen unaniem goedgekeurd, met uitzondering van één tegenstem. Ik zal me in elk geval houden aan wat we toen hebben goedgekeurd.

De heer Van Nieuwenhuysen beklaagt zich over het feit dat minister-president Dewael hier niet aanwezig is. Ik bekijk dat anders. Diegenen die hier aanwezig zijn, betekenen toch ook nog iets. We zijn mans genoeg om grondig te discussiëren over dit onderwerp. Het is altijd interessant als de minister-president aanwezig is, maar die man heeft ook nog andere katten te geselen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik stel voor dat we vanaf nu dan zonder ministers vergaderen.

De heer André Moreau : Ik nuanceer hier alleen maar. Het is altijd interessant als we de minister-president in ons midden hebben, maar we moeten dit niet dramatiseren. Ik geloof in onze eigen kracht en waarde.

De voorzitter : Mijnheer Moreau, ik betreur dit wel. Het commissiesecretariaat heeft er herhaaldelijk op aangedrongen dat de minister-president hier zou zijn. Het was eindelijk gelukt, en nu blijkt hij toch niet te komen. Ik vind dit niet netjes.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, enige tijd geleden heb ik gezegd dat ik sommige van de Franssprekende politieke leiders en ministers goed ken om bepaalde redenen – en sommigen zeer goed – en hen over deze problematiek mijn visie zou geven. Ik heb dit ook gedaan. Ik heb twee gesprekken gehad die positief zijn verlopen.

Inzake Komen werd me onmiddellijk geantwoord dat men wil doen wat wettelijk is opgelegd, maar dat de Vlaamse Gemeenschap eigenlijk in de fout is gegaan omdat de procedure die moet worden gevolgd, niet werd gevolgd. Ik weet natuurlijk niet wie gelijk heeft, maar ik geloof wat men mij heeft

gezegd. Indien die procedure wordt gevolgd, zullen de Franstaligen hun verplichtingen nakomen. Als dat zo is, denk ik dat we beter zwijgen. Er zijn ook geen 80 leerlingen maar 60, en dat is ruimschoots voldoende.

Met betrekking tot het faciliteitenonderwijs wil ik over enkele weken naar buiten komen met een punt, dat volgens mij een concreet probleem vormt. Ik ga het schriftelijk uitwerken en aan de minister van Onderwijs overmaken. Ik loop in dit huis niet met geheimen rond – nergens overigens -, maar ik heb gehoord van verschillende mensen dat er een probleem is met de benoeming van de leerkrachten in het faciliteitenonderwijs. Ik ga dat nader onderzoeken, en kom er na het zomerreces zo spoedig mogelijk mee terug.

Mijnheer de voorzitter, ik heb enkele maanden geleden meegedeeld dat ik mijn persoonlijke inbreng zou doen om deze problematiek uit de wereld te krijgen. Ik stel me niet op in een communautaire strijdvaardigheid, maar in een goede verstandhouding, 'une bonne entente' tegenover de Franstaligen. Ze waren zeer tevreden dat ik die termen gebruikte en ze hebben me beloofd dat ze het zouden oplossen. Ik weet niet of het zo zal uitkomen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we bevinden ons voor een zeer moeilijk dossier. Het doet me denken aan de beelden die we een paar maanden geleden hebben gezien in Noord-Ierland, waar protestanten protesteerden tegen kinderen die naar school gingen. Gelijkaardige beelden zie ik nog voor me van jaren geleden toen de school in Komen werd opgericht. Er werd toen een ware hetze gevoerd tegen de erkenning en men wilde de school liquideren. De kinderen moesten spitsroeden lopen om de school te bereiken. Naar aanleiding van een uitzending op de RTBf werd de zaak omgekeerd en is de beeldvorming bij de Franstaligen bijgestuurd. De boodschap was : dit is niet wat wij wensen in dit land.

Mevrouw de minister, ik ben nieuwsgierig naar het resultaat van de onderhandelingen, vooral omwille van het feit dat die worden gevoerd binnen zeer strikte regels. De regeringsverklaring is wat dit betreft duidelijk. Er is ook het feit dat er gelijke behandeling moet zijn van Nederlandstalige faciliteitscholen en Franstalige faciliteitscholen. Het kan niet dat daar een ongelijke behandeling zou

Van Vaerenbergh

zijn. Deze onderhandelingen zijn zeer moeilijk omdat het over symbolen gaat.

Ik heb liever een goede oplossing die iets later komt dan een slechte waarbij we op de blaren moeten zitten.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het onderwerp van de vraag is in deze commissie al herhaaldelijk aan bod gekomen. Ik ga niet in op het inhoudelijk aspect, dat is in het verleden al aan bod gekomen en dat zal in de toekomst nog gebeuren. Het gaat in eerste instantie over het overleg tussen minister-president Dewael en Waals minister-president Hasquin. Dat verliep tot op dit moment in een sfeer waarbij beide partijen bereid zijn om tot een oplossing te komen, weze het dat het overleg op een informele basis verliep. Hierbij vormen enkel de grondwettelijke principes en de taalwetten een vast gegeven.

Naar aanleiding van een recent in het Vlaams Parlement gehouden interpellatie over de Nederlandstalige basisschool te Komen heeft de Franse Gemeenschap zich tijdens de onderhandelingen bereid verklaard om de taalwetten in Komen consequent toe te passen.

Zoals de heer Van Nieuwenhuysen zich ongetwijfeld herinnert, hebben de gebeurtenissen van ruim twintig jaar geleden erin geresulteerd dat de Nederlandstaligen deze Vlaamse school zelf hebben ingericht en gesubsidieerd.

Er is nog geen akkoord over het organiseren van de onderwijsinspectie. Beide partijen zijn het er evenwel over eens dat de akkoorden van 1970 en 1977 aan herziening toe zijn. Ze beantwoorden immers niet langer aan de huidige werkelijkheid. Het uiteindelijke akkoord zal uiteraard zowel voor het Nederlandstalig als voor het Franstalig faciliteitenonderwijs gelden.

Wat de onderhandelingen betreft, is geen datum vooropgesteld waarop er sowieso een akkoord moet zijn. Het is evenwel ieders bedoeling om vooruitgang te boeken en om de gesprekken niet onnodig te laten aanslepen. Nog voor het zomerreces zal een formeel overleg tussen de beide ministers-presidenten plaatsvinden.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, we horen al jaren hetzelfde liedje : 'de onderhandelingen verlopen informeel en in een goede sfeer. Misschien komt er zelfs een formele vergadering.' Ik heb dat de heren Van den Bossche en Baldewijns, de vorige bevoegde ministers, ook nog horen zeggen.

Ons geduld is alleszins op. Er moet een formele verbintenis worden aangegaan. Voor het zomerreces moet een akkoord totstandkomen dat aan alle eisen van het Vlaams Parlement beantwoordt.

We kennen de beloftes van de Franstaligen. Ze zijn bereid om te praten, en alles verloopt in een goede sfeer, maar als puntje bij paaltje komt, gebeurt er niets. Dat is altijd al het geval geweest. We laten dit al jaren gebeuren.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen en door de heer Moreau werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het koninklijk besluit van 20 maart 2002 tot opstelling van een lijst van niet-universitaire instellingen van hoger onderwijs die diploma's afleveren waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het koninklijk besluit van 20 maart 2002 tot opstelling van een lijst van niet-universitaire instellingen van hoger onderwijs die diploma's afle-

Voorzitter

veren waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, in het Belgisch Staatsblad van 15 mei 2002 is het KB van 20 maart 2002 gepubliceerd tot opstelling van een lijst van niet-universitaire instellingen van hoger onderwijs die diploma's afleveren waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt. Dit KB bevat een beperkte lijst van hogescholen en van instellingen voor onderwijs van sociale promotie die gespecialiseerde opleidingen in het fiscaal recht organiseren.

Dit KB voert artikel 357, paragraaf 1, ten vierde en paragraaf 1, laatste lid, van het gerechtelijk wetboek uit. Die bepalingen van dat artikel kennen een weddebijslag van 2602,89 euro toe aan de substituuat-procureur des Konings die gespecialiseerd is in fiscale aangelegenheden en die het ambt van substituuat-procureur effectief uitoefent. Na twee jaar ambtsuitoefening bedraagt deze weddebijslag 6544,39 euro.

Om die weddebijslag te krijgen, moet de substituuat-procureur des Konings houder zijn van een diploma waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt. Volgens het KB moet dit diploma door een Belgische universiteit of door een Belgische niet-universitaire instelling voor hoger onderwijs zijn afgeleverd.

Het KB somt tevens de onderwijsinstellingen op die geacht worden een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht te organiseren. In Vlaanderen zijn dit vijf instellingen, namelijk de Ehsal, de Fiscale Hogeschool Brussel, de Hogeschool voor Wetenschappen en Kunst campus Vlekhoeve te Brussel, de Katholieke Hogeschool Mechelen en Groep T te Leuven. In Wallonië zijn ook een viertal instellingen aangeduid.

Vanuit de Vlaamse hogescholen vernemen wij dat niet alle hogescholen, die een fiscale opleiding aanbieden, in het koninklijk besluit staan vermeld. De hogescholen, die op de lijst ontbreken, bieden nochtans opleidingen aan die door de Vlaamse onderwijswetgeving op dezelfde manier worden behandeld als de onderwijsinstellingen die op de lijst van het koninklijk besluit staan vermeld. Ik geef wat voorbeelden.

Zestien Vlaamse hogescholen bieden de graduaatsopleiding accountancy-fiscaliteit aan. Alleen de Katholieke Hogeschool Mechelen wordt vermeld. Niet alle hogescholen met een twee-cycli-opleiding Handelswetenschappen staan op de lijst. Ik denk aan de Lessius Hogeschool, die de opleiding Handelswetenschappen – optie accountancy-fiscaliteit – aanbiedt. Hetzelfde geldt voor de Vlaamse Autonome Hogeschool Gent.

In Vlaanderen bieden drie OSP-instellingen een graduaat fiscaliteit aan, dat gesanctioneerd wordt met het diploma graduaat economisch hoger onderwijs van het korte type met beperkt leerplan. Bij deze onderwijsinstellingen ontbreekt de OSP-afdeling van de Provinciale Hogeschool Limburg. Het is opvallend dat de voortgezette opleidingen, die de Vlaamse hogescholen organiseren en die gesanctioneerd worden met een diploma, niet in aanmerking komen, tenzij zij georganiseerd worden door de bovengenoemde onderwijsinstellingen. Zo wordt de voortgezette opleiding boekhoudkundige en fiscale expertise, die in verscheidene hogescholen wordt georganiseerd, niet vermeld.

Niet de opleiding bepaalt dus of men een weddebijslag krijgt, maar de onderwijsinstelling waar men de opleiding heeft gevolgd. Hoewel de gemeenschapsregelgeving de instellingen en de opleidingen inzake fiscale vorming gelijk behandelt, is het civiel effect van hetzelfde diploma verschillend naargelang de onderwijsinstelling waar men de opleiding heeft gevolgd.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de lijst ? Werd u geraadpleegd bij het opstellen van de lijst ? Op basis van welke criteria is beslist welke hogescholen een fiscale vorming aanbieden die in aanmerking komen voor een weddebijslag ? Hoe verantwoordt u het feit dat de andere Vlaamse hogescholen en OSP-instellingen niet worden vermeld, hoewel ze door de Vlaamse onderwijsdecreten op dezelfde manier worden behandeld als de onderwijsinstellingen die vermeld zijn op de lijst ? Waarom is een koninklijk besluit genomen voor niet-universiteiten ? Betekent dit dat iedere universitaire opleiding waar fiscaliteit wordt gedoceerd, hoe beperkt in omvang ook, automatisch een weddebijslag verantwoordt ? Alleen de hogescholen die op de lijst zijn vermeld, komen in aanmerking.

De federale minister heeft een beperkt aantal onderwijsinstellingen aangeduid waarvan het afgeleverd diploma een weddebijslag voor ambtenaren kan genereren. Hoewel de onderwijswetgeving de onderwijsinstellingen en de opleidingen gelijk be-

Vanleenhove

handelt, wordt op federaal niveau een ongelijk civiel effect gecreëerd. Een opsomming van diploma's in plaats van een opsomming van onderwijsinstellingen op de lijst zou een gelijke behandeling tussen de diploma's waarborgen. Zult u bij uw federaal collega minister Verwilghen aandringen om de lijst te vervolledigen met de andere opleidingen en onderwijsinstellingen die een fiscale vorming aanbieden? Zult u hem aansporen om diplomabepalingen op de lijst te hanteren in plaats van onderwijsinstellingen?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb via de publicatie in het Belgisch Staatsblad kennis genomen van het koninklijk besluit van 20 maart 2002 tot opstelling van een lijst van niet-universitaire instellingen van het hoger onderwijs, die diploma's afleveren waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt. Het koninklijk besluit van 20 maart 2002 houdt een wijziging en opheffing in van het koninklijk besluit van 3 december 1986 over dezelfde aangelegenheid.

Ik ben het ermee eens dat de lijst niet de volledige weergave biedt van alle hogescholen die een opleiding aanbieden op vlak van fiscaal recht. Noch ikzelf, noch mijn administratie werden geraadpleegd bij het opstellen van de lijst. Mijn administratie heeft bij het ministerie van Justitie informatie ingewonnen over het totstandkomen van het koninklijk besluit. Het ministerie van Justitie deelt mee dat alle instellingen voor hoger onderwijs tweemaal zijn aangeschreven met de vraag of ze meenden daarvoor in aanmerking te komen en desgevallend een opleidingsprogramma te bezorgen aan het ministerie van Justitie. De lijst in het koninklijk besluit is uiteindelijk opgesteld op grond van de antwoorden die het ministerie van Justitie ontving.

Het ministerie deelde ook mee dat de lijst op zich niet zo belangrijk is. Er blijken zich weinig magistraten kandidaat te stellen voor de in het koninklijk besluit bedoelde functies. De betrokken magistraten geven er de uitgesproken voorkeur aan om de opleiding te volgen, hetzij aan een universiteit, hetzij aan een instelling van academisch niveau. Als het geval zich zou voordoen dat de magistraat een diploma heeft van een instelling die niet op de lijst staat, krijgt de betrokken magistraat toch de toelage, zij het niet onmiddellijk maar na twee jaar. De federale regelgeving is noodgedwongen ook al versoepeld bij gebrek aan kandidaten voor de be-

trokken functies. Wie geen diploma heeft waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt, kan ook op grond van elders verworven competentie of beroepservaring gelijkgesteld worden met iemand met dergelijk diploma.

Op grond van deze informatie lijkt het mij niet nuttig om nogmaals initiatieven te nemen tegenover federaal minister Verwilghen, met het oog op een aanpassing van een KB. Oorspronkelijk dacht ik dat het wel nuttig was, maar het ministerie van Justitie heeft de nodige inspanningen gedaan om de lijst volledig te maken.

De heer Gilbert Vanleenhove : Het is jammer dat de hogescholen niet hebben gereageerd toen ze werden bevraagd. De vraag is of ze allemaal werden aangeschreven. Daar hebben we geen zicht op.

Mevrouw de minister, dat men ook in een andere hogeschool een opleiding kan volgen en dan toch die weddebijslag krijgen als magistraat, is een garantie die u, wellicht mondeling, hebt gekregen van het ministerie van Justitie. In het KB staat niets waaruit blijkt dat dat in de toekomst zo zal zijn. Ik dring erop aan dat u een brief schrijft aan uw collega om te zeggen dat u die garantie hebt gekregen van het ministerie van Justitie en dat u dat graag bevestigd wilt zien. Op die manier hebt u een bewijsstuk in handen, op basis waarvan u in de toekomst kunt oordelen of die regel werd gevolgd. Mevrouw de minister, uw antwoord lijkt geruststellend, op voorwaarde dat het wordt bevestigd.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal de suggestie van de heer Vanleenhove overnemen en een schriftelijke bevestiging vragen aan minister Verwilghen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voortgang in het oplossingsdenken ter bescherming van kinderen bij het disfunctioneren van leerkrachten omwille van medische problemen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voortgang in het oplossingsdenken ter bescherming van kinderen bij het disfunctione-

Voorzitter

ren van leerkrachten omwille van medische problemen.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mijn vraag is een opvolgingsvraag. Ik heb de minister hierover op 8 november 2000 onderhouden. De minister kon zich niet helemaal vinden in de oplossing die ik toen aanreikte, met name dat een gericht en verplicht gezondheids- en geschiktheidsonderzoek na overleg met het schoolbestuur, het CLB en de pedagogische begeleidingsdienst, zou worden georganiseerd in de gevallen waarin alle andere maatregelen en gesprekken zouden mislukt zijn.

Mevrouw de minister, u had toen zelf geen alternatief, behalve een soort van tuchtprocedure. Dat is niet het meest fatsoenlijke en adequate middel om op te treden. U hebt wel verwezen naar besprekingen die toen weldra zouden worden gevoerd over een aantal bepalingen inzake personeelsbeleid. U hoopte op dat moment meer zicht te krijgen op de concrete situatie.

Daarom herhaal ik mijn vraag van anderhalf jaar geleden : mevrouw de minister, zijn er vandaag oplossingen voorhanden ? Indien ja, welke oplossingen zijn dat en wanneer worden ze uitvoerbaar ? Indien niet, waarom blijft een oplossing uit ? Op het veld bestaan schrijnende toestanden. De onmacht om daartegen te kunnen optreden, vergt van ons, decreetmakers, en van u, mevrouw de minister, besluitmaker, een daadkracht om daaraan een oplossing te geven.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, in eerste instantie wordt bevestigd dat personeelsleden die hun ziekteverlof niet hebben uitgeput en medisch ongeschikt zijn voor het onderwijsambt, niet op pensioen kunnen worden gesteld of worden ontslagen. Dit volgt uit de bepalingen van de bestaande decreten over de rechtspositie van het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs. Voor zover het louter een medisch probleem is, aanvaardt de rechter voor dergelijke personeelsleden niet dat er evaluatie- en tuchtregelingen worden toegepast. Er kan dus wel degelijk een conflict ontstaan tussen enerzijds de rechten van het personeel en anderzijds de rechten van het kind op kwalitatief onderwijs.

De wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, voorziet wel in preventie en arbeidsgeneeskunde, maar niet in dwingende maatregelen inzake de rechtspositie van het personeel. Het is trouwens de bedoeling dat de arbeidsgeneeskunde evolueert naar een multidisciplinaire preventie en bescherming op het werk. De opdrachten van de arbeidsgeneesheer zijn beperkt tot de wisselwerking tussen mens en arbeid, gezondheidstoezicht op de werknemer, eerste hulp, opvolging beroepsziekten en arbeidsongevallen.

In elk geval kan de arbeidsgeneesheer adviezen opstellen voor een verbetering van het functioneren van het personeelslid. Het is aan het schoolbestuur om die voorstellen op te volgen en te bespreken met het personeelslid. De rechten van het kind zullen in het gesprek centraal staan. Oplossingen gaan in de richting van een bewustwording en steun voor een verbeterd functioneren, of, waar mogelijk, een wijziging in de taakinhoud.

Ter informatie vestig ik de aandacht op de federale wet van 14 december 2000 inzake de organisatie van de arbeidstijd in de openbare sector. Artikel 20 van deze wet behandelt voor sommige werknemers een procedure wanneer er twijfels zouden ontstaan over de geschiktheid voor de toegewezen functie. Het gaat om een vrij omslachtige procedure. Als de arbeidsgeneesheer op basis van een medisch onderzoek, dat gebeurt op zijn initiatief of op verzoek van de werknemer, vaststelt dat deze laatste gezondheidsproblemen heeft die verband houden met de functie, voert hij aanvullende onderzoeken uit vooraleer de mutatie of verwijdering voor te stellen. De arts moet inlichtingen inwinnen over de sociale toestand van de werknemer en ter plaatse de maatregelen onderzoeken die geschikt kunnen zijn om de werknemer desondanks aan het werk te houden. De werknemer kan zich laten bijstaan door de persoon van zijn keuze.

De geneesheer deelt aan de werkgever en de werknemer de maatregelen mee die ze moeten treffen om zo snel mogelijk de te grote risico's weg te werken. Het comité voor preventie en bescherming op het werk wordt erover ingelicht. Als de arbeidsgeneesheer na de onderzoeken een maatregel tot verwijdering voorstelt, wordt de werknemer op de hoogte gebracht. Indien mogelijk stelt de werkgever de werknemer elders tewerk, rekening houdend met de aanbevelingen van de arbeidsgeneesheer.

De vraag is of voor de sector onderwijs die procedure kan worden verankerd in de decreten over de

Vanderpoorten

rechtspositie, zodat er statutaire gevolgen worden verbonden aan het verlies van de geschiktheid voor de functie wegens zuiver medische feiten. Daar hoort dan een sociaal vangnet bij : personeelsleden zouden een ontslagregeling kunnen krijgen waarbij ze worden opgevangen door het systeem van de sociale zekerheid en dus een nieuwe loopbaan buiten het onderwijs kunnen beginnen. Wel zouden zo nieuwe regels worden toegevoegd aan de al erg van regels en procedures voorziene decreten over de rechtspositie. Bovendien is het niet evident om de decreten over de rechtspositie zonder meer aan te vullen met een ontslagregeling waarover alle onderwijsactoren het eens zijn.

De vraag blijft of we het probleem moeten oplossen via een wijziging van de rechtspositie of ruimte moeten creëren voor een lokale aanpak, door het schoolbestuur, de arbeidsgeneesheer en het betrokken personeelslid. Misschien moeten de schoolbesturen, in afspraak met het personeel, meer ruimte krijgen om een lokaal personeelsbeleid te voeren. Dit vergt wellicht een professioneler optreden van de schoolbesturen en aanpassingen aan de decreten over de rechtspositie.

Ten slotte deel ik u mee dat ik van plan ben om eind 2002 of begin 2003 de twee decreten over de rechtspositie te actualiseren met onder meer afspraken over de functiebeschrijving en -evaluatie. Dat zal alvast een steun zijn voor de schoolbesturen om een kwaliteitsbevorderend lokaal personeelsbeleid te voeren. Ik hoef u niet te zeggen dat bij deze discussie veel actoren betrokken zijn. Het gaat om een ingrijpende zaak, en de discussie zal niet gemakkelijk verlopen. Ik heb dit probleem grondig besproken met mijn medewerkers en de administratie, maar een concrete oplossing kan ik u vandaag niet meedelen.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik weet dat dit een complex vraagstuk is. Wat de minister hier vandaag zegt, hebben we in grote mate ook vorige keer al gehoord. Ik stel vast dat er nog altijd geen oplossing is. De minister zegt zelf dat de wijziging van de decreten over de rechtspositie geen sinecure is. Dat duurt maanden, zo niet jaren. Intussen blijven de schrijnende toestanden bestaan, en daartegen kan vandaag niet worden opgetreden.

De minister heeft het over de arbeidsgeneesheren, maar in veel gevallen weigeren personeelsleden om zich te laten onderzoeken. Het schoolbestuur kan de mensen niet dwingen een medisch onderzoek te ondergaan, met als gevolg dat de kinderen, enigszins overdreven gesteld, geterroriseerd blijven. Dat komt de kwaliteit van het onderwijs en de school niet ten goede. In elk geval wil ik de minister vragen daaraan te blijven werken, zodat er toch een oplossing uit de bus komt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vrijstellingenregeling die toegepast is voor de kandidaten die zich inschreven voor de examens van maart 2002 voor kandidaat-belastingconsulenten en kandidaat-accountants

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vrijstellingenregeling die toegepast is voor de kandidaten die zich inschreven voor de examens van maart 2002 voor kandidaat-belastingconsulenten en kandidaat-accountants.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, deze vraag sluit aan bij eerder gestelde vragen over de vrijstellingsregelingen voor kandidaten die willen deelnemen aan de examens voor kandidaat-belastingconsulenten en kandidaat-accountants. Dit is een vrij complexe zaak, die toch wel enkele honderden jongeren aanbelangt. Ik heb de mensen van het IAB ontmoet. Het is duidelijk dat ook zij valabele argumenten aanvoeren. Een oplossing is nog niet in zicht.

– *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

In antwoord op een andere vraag hebt u de regeling voor de vrijstelling van examens verduidelijkt. Toen hebt u gezegd dat de student 'een minimum aantal uren per vak' moet hebben gevolgd om een vrijstelling te kunnen bekomen. Die term zal hier nog terugkomen. We moeten echter weten dat de vakbenamingen erg algemeen zijn. Ze maken niet

Martens

altijd duidelijk welke lading de vlag dekt. Het aantal uren daarentegen is wel zeer concreet vastgelegd.

Er is een verschillende vrijstellingenregeling voor de graduaatsopleidingen en de universiteiten. Ook de minister zal hebben vastgesteld dat een aantal Vlaamse hogeschooldiploma's niet wordt vermeld in de regeling. De terminologie is afgestemd op de toestand in Wallonië, en niet op de Vlaamse toestand. De niet-vermelde diploma's zijn de diploma's van het hogeschoolonderwijs van twee cycli en het graduaatsdiploma bedrijfsbeheer, optie accountancy-fiscaliteit. De benaming 'diploma's van het hoger economisch onderwijs van het korte type' is een verwijzing naar de Waalse OSP-diploma's, de Waalse hogeschooldiploma's en de Vlaamse OSP-diploma's. De benaming 'diploma's van het lange type' komt ook uit Wallonië, en slaat op de Waalse hogeschooldiploma's van het lange type. Wijst dit niet op een gebrek aan voorafgaandelijk overleg met de Vlaamse hogescholen over de organisatie van de examens van maart 2002 ?

De voorgestelde vrijstellingsregeling steunt op het minimum aantal gevolgde uren per vak. Toegepast op de Vlaamse toestand krijgen we een weinig transparante regeling. Het minimum aantal gevolgde uren per vak beantwoordt niet aan de Vlaamse realiteit. Daar spreekt men niet over 'vakken' maar over 'opleidingsonderdelen', en heeft men het niet over 'uren' maar over 'studiepunten'. De onderwijsinstelling bepaalt autonoom de onderwijsvorm. In de ene instelling wordt een opleidingsonderdeel klassikaal gedoceerd, terwijl datzelfde onderdeel in een andere instelling via zelfstudie en praktijksessies wordt aangeleerd.

De hogescholen die een opleiding van één cyclus organiseren, klagen. De studenten die bij hen een diploma behaalden, krijgen geen vrijstelling voor de fiscale vakken voor de toelatingsexamens voor belastingconsulenten en accountants. Ze hebben trouwens nauwelijks vrijstellingen gekregen voor de boekhoudkundige vakken.

Ik heb dus een aantal vragen over de toetsingscriteria van de vrijstellingenregeling voor de examens voor het bekomen van de Vlaamse hogeschooldiploma's. Er is een verschillende vrijstellingenregeling voor de graduaatsdiploma's enerzijds en de hogeschooldiploma's in twee cycli en de universitaire diploma's anderzijds. In de wet van 1999, waarvan het ontwerp van KB een uitvoeringsvorm is, is nergens sprake van een verschillende behan-

deling van diploma-bezitters inzake het toelatingsexamen, de vrijstellingsregeling en de uitoefening van de stage. In Vlaanderen is de organisatie van de hogeronderwijsopleiding tamelijk homogeen : het hogeschool- en het universiteitsdecreet zijn er op elkaar afgestemd. De organisatie van het Vlaams hoger onderwijs en het Franstalig hoger onderwijs verschillen daarentegen wel.

Hoe motiveert men de verschillende vrijstellingsregeling tussen de graduaatsdiploma's enerzijds en de hogeschooldiploma's van twee cycli en de universitaire diploma's anderzijds ? Zult u bij minister Daems aandringen op de opname van de Vlaamse hogeschooldiploma's in het ontwerp van KB en in de vrijstellingsregeling ? Zult u er bij minister Daems op aandringen om vrijstellingscriteria aangepast aan de organisatie van het Vlaams hoger onderwijs te gebruiken ? Welke vrijstellingenregeling wordt toegepast voor de kandidaten met een Vlaams hogeschooldiploma van twee cycli ? Welke vrijstellingenregeling wordt toegepast voor de kandidaten met een Vlaams graduaatsdiploma bedrijfsbeheer, optie accountancy-fiscaliteit ?

Wat de toetsing van de criteria betreft, zijn er vragen over de procedure. De kandidaten kregen een vrijstelling als ze konden aantonen dat ze het vereiste aantal uren hebben gevolgd. Welke procedure is daarvoor gevolgd ? Is een standaardprocedure gevolgd ? Zo neen : hoe moesten de kandidaten aantonen dat ze het vereiste aantal uren hebben gevolgd ?

Welke criteria heeft het IAB gehanteerd om te oordelen of een kandidaat over voldoende uren per vak beschikt ? Wat verstaat het IAB onder 'uren' ? Komen enkel contacturen in aanmerking ? Als een kandidaat bijvoorbeeld maar veertien contacturen kon aantonen hoewel er vijftien nodig zijn, kwam de kandidaat dan toch nog in aanmerking voor een vrijstelling ? Welke criteria gebruikt het IAB om 'studiepunten' om te zetten in 'contacturen' ?

De benaming van de vakken in de vrijstellingenregeling komt niet altijd overeen met de benaming van de opleidingsonderdelen die worden vermeld op het diplomasupplement. Het opleidingsonderdeel recht bijvoorbeeld bestaat uit drie studiepunten en kan burgerlijk recht, sociaal recht en boekhoudrecht omvatten. Hoe toetst het IAB of de voorwaarde van 45 contacturen voor burgerlijk recht en de voorwaarde van 30 contacturen voor sociaal recht zijn gevolgd ?

Martens

Indien een kandidaat voor een deel van een opleidingsonderdeel, bijvoorbeeld BTW, één studiepunt opgeeft, houdt het IAB dan rekening met het effectief gevolgde aantal contacturen, bijvoorbeeld 12, of aanvaardt het IAB dan dat de student de vereiste 30 uren heeft gehad? In het eerste geval krijgt de kandidaat geen vrijstelling van het vak BTW, in het andere geval wel. Wiskunde en informatica zijn ruime begrippen. Hoe heeft het IAB de inhouden die het van deze vakken verwacht, nader bepaald?

Is de kandidaat op voorhand van de vrijstellingen-criteria op de hoogte gebracht? Op welke wijze is dit gebeurd? Hoe moesten de Vlaamse kandidaten, wiens opleiding in studiepunten is uitgedrukt, aantonen dat zij over voldoende uren beschikten? Ik geef een voorbeeld: hoe heeft het IAB getoetst of een kandidaat met een Vlaams hogeronderwijs-diploma, waarop 'financiële algebra en statistiek' vermeld is, de vereiste '120 contacturen wiskunde en statistiek' gevolgd heeft?

Het antwoord op deze vragen laat toe te weten of de vrijstellingenregeling transparant en objectief is gebeurd en of de kandidaten met eenzelfde diploma op een gelijke wijze zijn behandeld.

Ik heb enkele vragen over de mogelijkheid tot beroep tegen een vrijstellingenbeslissing. Kan een kandidaat in beroep gaan tegen een vrijstellingenbeslissing? Zo ja, hoe verloopt de procedure? Hoe is deze procedure openbaar gemaakt? Hoeveel kandidaten zijn in beroep gegaan tegen de vrijstellingenbeslissing?

Ik heb verder enkele vragen over de slaagcijfers. Zijn deze cijfers beschikbaar? Zo ja, kunt u die geven, per diploma en per taalgroep, namelijk: Franstalige hogeschooldiploma's van het lange type, Franstalige universitaire diploma's, Franstalige graduaatsdiploma's, Franstalige OSP-diploma's, Vlaamse hogeschooldiploma's van twee cycli, Vlaamse universitaire diploma's, Vlaamse hogeschooldiploma's van één cyclus, met name het graduaatsonderwijs en de Vlaamse OSP-diploma's?

Mijn voorlaatste vraag heeft betrekking op de terugkoppeling. Op welke wijze gebeurt de feedback aan de niet-geslaagden? Krijgen zij per vak de behaalde punten? Kunnen zij hun examenkopijen en de verbetering daarvan inzien? Zal er een terugkoppeling naar de onderwijsinstellingen gebeuren? Zo ja, op welke wijze en wat houdt dit in?

Ook hier heb ik vragen over de mogelijkheden tot beroep. Kunnen niet-geslaagden in beroep gaan tegen de examenbeslissing? Zo ja, welke is de procedure? Hoe worden kandidaten op de hoogte gebracht van de mogelijkheid tot beroep en de beroepsprocedure?

Dit is een hele boterham, die illustreert hoe op dit moment de gespannen verhouding is tussen enerzijds het IAB en belangrijke delen van het onderwijsveld anderzijds. Het beroep waar het IAB federaal over waakt en terzake ook een eigen bevoegdheid heeft, is een belangrijk beroep. Men moet goede mensen afleveren in de accountancy en belastingconsulting. Het moeten ethisch gedreven mensen zijn met een grote vakbekwaamheid. Dat men hoge eisen stelt, is evident, maar het zou even evident zijn dat er geen al te grote spanning zou bestaan ten opzichte van het onderwijs.

De voorzitter: Dit was eigenlijk veeleer een schriftelijke vraag dan een vraag om uitleg. Ik zal in de toekomst wat strenger optreden.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, in verband met de problematiek die de heer Martens schetst, is er inderdaad dringend nood aan gestructureerd overleg met het IAB en de onderwijswereld. Anders slagen we er niet in om een goede toegang voor de afgestudeerden voor de beroepen van accountant en belastingconsulent te regelen.

Ik wil erop wijzen dat in Nederland de afgestudeerden onmiddellijk na hun studies kunnen beginnen en ze zijn vrijgesteld van het ingangsexamen. Hierdoor winnen ze een jaar. Er is een convenant die een gestructureerd overleg regelt tussen het onderwijsveld en het beroepsinstituut in Nederland. Daar is iedereen tevreden over deze manier van werken. De Vlaamse hogescholen willen eenzelfde engagement aangaan, maar dat zou voor het IAB onbespreekbaar zijn. Graag had ik de mening van de minister daarover vernomen.

De voorzitter: De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens: Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat de commissie de minister vraagt om alle cijfers die de heer Martens heeft gevraagd, schriftelijk over te maken en niet alles af te lezen.

De voorzitter: Ik zal alle leden een kopie van de cijfers bezorgen.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijn administratie heeft zich zo goed mogelijk proberen te informeren over de talrijke vragen van de heer Martens. Ik zal de cijfers laten kopiëren zodat ze aan de leden kunnen worden overgemaakt door het commissiesecretariaat. Mochten er zaken ontbreken, dan mag u dit signaleren en zal ik bijkomende informatie opvragen. De informatie moet van diverse zijden komen en in het korte tijdsbestek is het niet altijd mogelijk om volledig te zijn.

In mijn antwoord op uw vraag om uitleg van 18 april 2002 deed ik u reeds mee dat de reglementering inzake de toegang tot de beroepen integraal behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. De wetgever heeft de organisatie van de specifieke proeven met het oog op het verwerven van de toegang tot het beroep toevertrouwd aan het daartoe opgerichte Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, het reeds vaak geciteerde IAB.

Wat betreft het overleg tussen het IAB en de onderwijswereld, bevestig ik mijn antwoord op uw vraag om uitleg van 18 april 2002. Ik ben voorstander van gestructureerd overleg tussen de onderwijswereld en het IAB. Gezien het IAB deel uitmaakt van de federale bevoegdheidssfeer en de instellingen voor hoger onderwijs autonoom functioneren, kan ik evenwel als Vlaams minister van Onderwijs en Vorming geen maatregelen treffen die een dergelijk overleg waarborgen, noch maatregelen treffen die een dergelijk overleg sturen.

De problematiek van de vrijstellingenregeling en derhalve de maatschappelijke appreciatie van de hogeschoolopleidingen, is in de huidige hogeronderwijscultuur iets wat de hogescholen zelf in overleg met de beroepswereld moeten oplossen. Dit is één van de consequenties van de autonomie. De Vlhora is de eigenlijke woordvoerder en belangenverdediger van de hogescholen, en niet meer de overheid. Trouwens, in Nederland is hetzelfde gebeurd. De convenant is er gekomen door rechtstreeks overleg tussen de HBO-raad en de beroepsvereniging NovAA. De Nederlandse overheid is hier niet in opgetreden, maar is wel bereid om de convenant reglementair te bekrachtigen. Het is daarom niet opportuun dat ik op dit ogenblik rechtstreeks overleg zou plegen met federaal minister Daems. De Vlaamse overheid kan wel beslissen of zij de tussen de Vlhora en het IAB gemaakte afspraken nadien al dan niet een reglementair karakter wenst te verlenen.

De hogescholen zullen, voor zover ze daar nu niet reeds mee bezig zijn, op korte termijn werk moeten maken van de omvorming van hun opleidingen met het oog op de invoering van de bachelor-masterstructuur. De maatschappelijke relevantie is daarbij een belangrijk element. De hogescholen zullen daartoe dus hoe dan ook overleg moeten plegen met de beroepswereld. Het overleg met IAB kan daar perfect in passen. Ook hier geldt evenwel de autonomie van de hogescholen.

De Vlaamse overheid beschikt niet over de gegevens die een antwoord kunnen bieden op uw vragen. Ik heb daarom de betreffende informatie opnieuw opgevraagd bij het IAB.

Het vrijstellingenstelsel voor de examensessie 2002 werd integraal gebaseerd op het advies dat de Hoge Raad voor Economische Beroepen terzake uitbracht, en dat op 15 november 2001 aan het IAB werd overgemaakt. Het stelsel werd goedgekeurd door de beide voogdijministers van het Instituut, de federale ministers Daems en Picqué.

Wat betreft de vrijstellingenregeling voor de kandidaten met een Vlaams hogeschooldiploma van twee cycli, zal ik de gegevens overmaken aan het commissiesecretariaat. De lijst met vrijstellingen voor de kandidaten die houder zijn van een Vlaams graduaatsdiploma bedrijfsbeheer zal ik eveneens overmaken.

Dan kom ik tot de toetsing van de criteria op basis waarvan vrijstellingen worden verleend. De procedure is als volgt. Naar analogie met de vrijstellingsprocedure die geldt in het Instituut der Bedrijfsrevisoren werd door het IAB aan alle betrokken universiteiten en hogescholen een vrijstellingsdocument 'aanvraag vrijstellingen' bezorgd, dat voor elke betrokken kandidaat door de onderwijsinstelling moest worden ingevuld en geattesteerd. De criteria zijn dezelfde die ik heb gegeven in mijn antwoord op uw tweede vraag.

Het IAB heeft voor de examensessie 2002 het objectief criterium contacturen gehanteerd. Indien een kandidaat net niet de vereiste contacturen kan aantonen, dan komt hij niet in aanmerking voor een vrijstelling. Dit is uiteraard een logisch gevolg van het werken met het objectief criterium contacturen.

Mijnheer Martens, u vroeg naar de criteria om de studiepunten om te zetten in contacturen. Het IAB heeft geen eigen omzetting gemaakt. In die gevallen waar een omzetting van studiepunten naar contacturen noodzakelijk was, gebeurde die omzetting

Vanderpoorten

door de hogescholen of de universiteiten zelf op het modeldocument 'aanvraag vrijstellingen' dat hen werd toegestuurd. Het IAB toetst op basis van de geattesteerde vrijstellingsdocumenten van de hogescholen en de universiteiten.

Ik kom tot uw vraag met het voorbeeld van het opleidingsonderdeel over de BTW. Het IAB heeft zich gebaseerd op de vrijstellingsdocumenten die werden geattesteerd door de hogescholen en de universiteiten.

Voor de bepaling van de inhouden van de vakken wiskunde en informatica verwijs ik naar het examenprogramma dat zowel schriftelijk als via de website van het Instituut ter beschikking werd gesteld aan de kandidaten. Alle kandidaten werden schriftelijk van de examenregeling 2002 op de hoogte gebracht en konden permanent de website van het IAB consulteren. Daarnaast werden de hogescholen en universiteiten per afzonderlijk schrijven door het instituut uitvoerig geïnformeerd. Voor de vraag met betrekking tot de uren verwijs ik naar de voorgaande antwoorden.

De toetsing van de vereiste contacturen wiskunde en statistiek gebeurde op basis van de geattesteerde documenten van de hogescholen en universiteiten.

Ik kom tot uw vragen over de mogelijkheid tot beroep tegen een vrijstellingenbeslissing. Binnenkort zou een nieuw koninklijk besluit op de stage en de examens van accountants en belastingconsulenten worden gepubliceerd, dat de examen- en stageprocedure voor de betrokken beroepen zal hervormen.

Anticiperend op het betrokken besluit heeft het Instituut, na specifiek advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en met goedkeuring van beide voogdijministers de examensessie 2002 waar mogelijk reeds aangepast aan de nieuwe context waarin de beroepen zich sinds de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen bevinden. Een specifieke formele beroepsprocedure behoorde in de korte tijdsspanne die hiervoor ter beschikking was, niet tot de mogelijkheden. Elke vraag of bemerking van een kandidaat inzake de vrijstellingen is uiteraard door het instituut onderzocht. Inhoudelijke of formele vergissingen van een onderwijsinstelling in de vrijstellingsdocumenten zijn in samenspraak met de betrokken onderwijsinstelling rechtgezet.

Er is daarnet ook gevraagd of de slaagcijfers van de daarnet opgesomde instellingen bekend zijn. Er zijn in totaal 603 kandidaten geslaagd in het toelatingsexamen. Het betreft hier 201 gediplomeerden die een graduaatsopleiding in het onderwijs voor sociale promotie hebben gevolgd en 402 gediplomeerden die universitair onderwijs of hoger onderwijs van het lange type hebben gevolgd.

Ik wil hier ook nog iets zeggen over de terugkoppeling naar de niet-geslaagden. Alle niet-geslaagde kandidaten krijgen een schriftelijk detailoverzicht van de punten die ze per vak hebben behaald. Ze kunnen het instituut verzoeken hun examen in te zien. Wat de terugkoppeling naar de onderwijsinstellingen betreft, wil ik erop wijzen dat het instituut in het kader van de definitieve vrijstellingsregeling die door het nieuwe KB zal worden ingevoerd reeds enkele maanden contact heeft met de betrokken onderwijsinstellingen.

Het vigerende KB van 20 april 1990 betreffende de stages voorziet in een formele beroepsmogelijkheid voor kandidaten die de toegang tot de stage wordt geweigerd. De beroepscommissie is hiervoor het bevoegde orgaan. Dit KB vormt een onderdeel van het documentatiepakket dat de kandidaten voor het toelatingsexamen wordt overgemaakt. Dit betekent dat alle kandidaten van de bestaande beroepsmogelijkheid op de hoogte worden gebracht.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik zou de minister willen bedanken voor haar antwoord. We kunnen uiteraard niet ontkennen dat zich nog steeds een probleem voordoet. Het onbehagen bij een aantal opleidingen op het niveau van het hoger onderwijs blijft bestaan. Dit geldt in het bijzonder voor de graduaatsopleidingen, die zich miskend en genegeerd blijven voelen.

Het betreft hier een belangrijke beroepscategorie. Het IAB, dat de belangen van dit beroep verdedigt, stelt terecht dat er nood is aan competente mensen om de bedrijven te adviseren.

We moeten dit ook in een Europese context situëren. Het onderwijs ontwikkelt nog steeds een zeer beperkte competentie ten aanzien van de toekomstige internationale boekhoudkundige normen. Eigenlijk volgt het onderwijs de ontwikkelingen niet die een Europese richtlijn aan onze bedrijven en aan deze beroepscategorie zullen opleggen.

De vraag is hoe we die spanning kunnen oplossen en tot een meer vertrouwensvolle relatie kunnen

Martens

komen. Strikt gezien heeft de minister gelijk wanneer ze zich onbevoegd verklaart. Formeel maakt dit onderwerp deel uit van de gesprekken die de Vlhora en het IAB moeten voeren. Uit gesprekken die ik heb gevoerd, is evenwel gebleken dat de minister op dit vlak een bemiddelende rol zou kunnen spelen.

Het opstellen van een beroepsprofiel zou trouwens zeer nuttig zijn. Dat dit nog nooit is gebeurd, is eigenlijk een tekortkoming van het IAB. We zouden beter moeten weten wat er van een bedrijfsconsulent of -revisor wordt verwacht en over welke competenties, kennis en vaardigheden hij dient te beschikken. Dit zou tot een objectivering van het opleidingsprofiel kunnen leiden.

Ik zou de minister willen vragen om zich niet enkel op het formele bevoegdheidsstandpunt te concentreren. De minister kan ongetwijfeld een positieve invloed op deze gesprekken uitoefenen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zou hier nog aan willen toevoegen dat dit onderwerp ook in de discussie over het hoger onderwijs aan bod zal komen. Dat lijkt me een goed moment om na te gaan in welke mate ik een bemiddelende rol kan spelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bekendmaking van het besluit loopbaanonderbreking en ouderschapsverlof voor de personeelsleden van de Vlaamse hogescholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bekendmaking van het besluit loopbaanonderbreking en ouderschapsverlof voor de personeelsleden van de Vlaamse hogescholen.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, op 24 mei 2002 heeft de Vlaamse regering het besluit goedgekeurd dat de loopbaanonderbrekingen en het ouderschapsverlof voor het personeel van

hogescholen invoert. Eigenlijk hebben de hogescholen sinds 1996, het jaar waarin het hogescholendecreet van kracht is geworden, op een regeling van het ouderschapsverlof en op een nieuwe regeling van de loopbaanonderbreking moeten wachten. Ik heb dit onderwerp in deze commissie trouwens al eens aangekaart.

Hoewel de Europese richtlijn betreffende het ouderschapsverlof eigenlijk al in 1998 in de nationale wetgeving moest worden geïmplementeerd, hebben de personeelsleden van de Vlaamse hogescholen tot 24 mei 2002 moeten wachten om ouderschapsverlof te kunnen nemen. Voor de personeelsleden van de andere onderwijsniveaus was dit al in 1998 geregeld.

In 1998 is op de website van de Vlaamse Gemeenschap een omzendbrief verschenen die stelt dat het personeel van de Vlaamse hogescholen recht heeft op ouderschapsverlof en op het nieuwe type loopbaanonderbreking. Deze omzendbrief heeft echter niet gebaat. De RVA heeft het ouderschapsverlof stelselmatig geweigerd omdat de wettelijke basis, een besluit van de Vlaamse regering, ontbrak. Ik heb dit gebrek vorig jaar trouwens al eens ter sprake gebracht.

Ik ben bijzonder blij dat ondertussen een regeling is totstandgekomen. Spijtig genoeg zijn alle problemen nog niet opgelost. De hogescholen hebben de goedgekeurde besluiten een maand geleden ontvangen. Het besluit betreffende de loopbaanonderbreking is op 24 mei 2002 door de Vlaamse regering goedgekeurd. Na lang aandringen van de Vlaamse hogescholen is dit besluit op 20 juni 2002 op de website van het departement Onderwijs geplaatst.

Het lang uitblijven van de bekendmaking van de definitieve besluiten en van de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad bemoeilijken de besluitvorming in de hogescholen in sterke mate. De personeelsleden hebben pas vrij recent vernomen onder welke modaliteiten ze loopbaanonderbreking of ouderschapsverlof kunnen nemen.

Volgens het nieuwe besluit kan een loopbaanonderbreking op 1 september of op 1 oktober ingaan. Dit betekent dat de personeelsleden vrij snel moeten beslissen of ze hier dit jaar gebruik van willen maken. Het uitblijven van de teksten maakt een degelijk personeelsbeleid in de hogescholen bijzonder moeilijk. Ook voor de hogescholen nadert immers het einde van het academiejaar.

Heeren

De meeste reglementen van hogescholen stellen dat personeelsleden ten laatste in mei hun verlofstelsel moeten aanvragen. Dit moet de hogescholen in staat stellen om het personeelsbeleid voor het volgend academiejaar tijdig te organiseren. In tegenstelling tot de andere onderwijsniveaus zien de hogescholen zich nu gedwongen om op het einde van het academiejaar nog andere geschikte vervangers te zoeken. Die vervangers zijn noodzakelijk om de geldigheid van de loopbaanonderbreking van de eigen personeelsleden niet in het gedrang te laten komen.

Hoewel de federale regering de vervangingsplicht via de programmawet van september 2000 heeft afgeschaft en de RVA de toepassing van de vervangingsplicht niet langer eist, is de vervangingsplicht weer ingeschreven voor personeelsleden van Vlaamse hogescholen die loopbaanonderbreking willen nemen.

Het is niet duidelijk waarom de Vlaamse regering de vervangingsplicht voor de Vlaamse hogescholen weer heeft ingeschreven. Voor de andere onderwijsniveaus is deze vervangingsplicht immers afgeschaft. Bovendien is de vervangingsplicht voor de Vlaamse hogescholen een overbodige verplichting die een bijkomende administratieve rompslomp met zich meebrengt. Dit is zeker geen vereenvoudiging van de regelgeving.

Ik zou even de vergelijking met andere goedgekeurde besluiten willen trekken. Blijkbaar moeten de hogescholen heel lang op de definitief goedgekeurde versies van de besluiten wachten. De publicatie in het Belgisch Staatsblad kan maanden op zich laten wachten. Dit zou voor dit besluit ook wel eens het geval kunnen zijn. Dit is trouwens een van de redenen waarom ik deze vraag om uitleg stel.

Het besluit betreffende de TBS 55+ is hiervan een treffend voorbeeld. Dit besluit is op 22 februari 2002 goedgekeurd en pas op 12 juni 2002 in het Belgisch Staatsblad verschenen. Het besluit was ondertussen wel al op de website van de Vlaamse Gemeenschap gepubliceerd. Op die manier konden alle geïnteresseerden de definitieve versie van de tekst al raadplegen. Vreemd genoeg is dit besluit vier weken voor de publicatie in het Belgisch Staatsblad van de website gehaald. Pas op het ogenblik van de publicatie is de tekst weer op de website verschenen. De omzendbrief die nadien is verspreid, is ondertussen door de Raad van State als onwettelijk gekwalificeerd. De hogescholen hebben de TBS 55+ toegekend onder de in de om-

zendbrief omschreven modaliteiten. Nadien heeft de Raad van State geoordeeld dat deze toekenningen ongeldig zijn bij gebrek aan een geldig besluit.

De goede besluitvorming wordt vooral bemoeilijkt door de lange termijn tussen de definitieve goedkeuring van een besluit door de Vlaamse regering en de publicatie in het Belgisch Staatsblad en, eventueel, de bekendmaking via de website van de Vlaamse Gemeenschap.

Persberichten lijken me geen goede basis voor een correcte besluitvorming. Volgens een recent persbericht zal het recent door de Vlaamse regering goedgekeurde besluit betreffende de tewerkstelling van de personeelsleden van de optie kinesithérapie het voor hogescholen mogelijk maken om overeenkomsten met instellingen af te sluiten zodat hun personeelsleden in die instellingen zullen kunnen werken. Het besluit dat op 20 juni 2002 op de website werd gepubliceerd staat dit evenwel niet toe. Dit is slechts een voorbeeld van de moeilijkheden die de hogescholen vaak ondervinden.

Wat de besluiten van de Vlaamse regering over het personeel van de hogescholen betreft, zijn er eigenlijk twee grote problemen. De hogescholen moeten zeer lang wachten voor ze de definitieve besluiten en de regelgeving kunnen inkijken. Ze zijn aangewezen op de publicatie in het Belgisch Staatsblad, wat maanden kan uitblijven. Ze moeten deze informatie op een meer fragmentarische manier en via informele kanalen zien te sprokkelen.

Dit lijkt me geen goede basis voor de besluitvorming. Bovendien is de publicatie van de besluiten op de website zeer onregelmatig en fragmentarisch. Het nemen van noodzakelijke besluiten laat vaak lang op zich wachten. Ondertussen probeert de Vlaamse regering de besluiten door omzendbrieven te vervangen of aan te vullen. De hogescholen ondervinden vaak problemen bij het toepassen van deze omzendbrieven. Tenslotte kunnen omzendbrieven de besluiten niet vervangen en zijn ze bijgevolg onwettelijk. De hogescholen verwachten van de minister duidelijkheid. Ze verwachten tevens een snellere publicatie van de besluiten in het Belgisch Staatsblad.

Mijn eerste vraag betreft het besluit over de loopbaanonderbreking en ouderschapsverlof voor het personeel van de Vlaamse hogescholen. Waarom is de vervangingsplicht in het besluit opgenomen? Bent u bereid om de nodige initiatieven te nemen om de vervangingsplicht ook voor deze sector af te schaffen? Mijn tweede vraag betreft de publicatie van de goedgekeurde besluiten. Bent u zich bewust

Heeren

van de problemen die het uitblijven van publicaties van definitieve besluiten kunnen veroorzaken ? Bent u bereid om de mogelijkheden om kennis te nemen van goedgekeurde besluiten te verhogen ? Kunnen alle besluiten enkele dagen na de goedkeuring door de Vlaamse regering systematisch op de website van het departement Onderwijs worden geplaatst ? In de periode tussen de definitieve goedkeuring van een besluit door de Vlaamse regering en de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad kan er immers niets meer aan worden gewijzigd.

Indien u mijn tweede vraag positief beantwoordt, zou ik hier nog een derde vraag aan willen toevoegen. Bent u in het licht van de rechtszekerheid bereid om de goedgekeurde besluiten letterlijk op de website te plaatsen ? Op die manier zou de tekst herkenbaar zijn als een definitief besluit. Uit omzendbrieven of andere brieven van de administratie kan immers niet altijd worden afgeleid of het om een letterlijke weergave van een besluit gaat. Als juriste vind ik deze laatste, eerder praktische vraag, zeer terecht.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn antwoord opsplitsen in twee delen.

Ten eerste wil ik ingaan op het uitblijven van de publicatie van de besluiten in het Belgisch Staatsblad en de kennisgeving van de goedgekeurde besluiten aan de hogescholen. Ik ben me terdege bewust van de moeilijkheden die niet alleen hogescholen, maar ook andere onderwijsinstellingen ondervinden bij het uitblijven van de publicatie van regelgeving in het Belgisch Staatsblad. De diensten van het BS bepalen echter zelf de snelheid van publicatie van regelgeving. De teksten van de besluiten die definitief goedgekeurd en ondertekend zijn, worden nu reeds – in afwachting van publicatie – systematisch op de website van het departement Onderwijs geplaatst. Ik verwijs hiervoor onder meer naar het door uzelf aangehaalde besluit betreffende de terbeschikkingstelling 55+ voor de hogeschoolpersoneelsleden. Dit om de tijdsperiode tussen definitieve goedkeuring en publicatie te overbruggen.

De website van de afdeling hogescholen is vrij actueel en bevat alle relevante regelgeving, decreten en besluiten van de Vlaamse regering die betrek-

king hebben op de hogescholen, hun personeel, organisatie, financiering en controle. U kan er momenteel zelfs de onderhandelde versie van het ontwerp van Onderwijsdecreet XIV raadplegen. Het besluit van de Vlaamse regering dat de ambtsgebieden van de commissarissen wijzigt, werd op 7 juni jongstleden definitief goedgekeurd en verscheen op 14 juni op de website, hoewel het nog niet in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd.

Ten tweede had u een specifieke vraag over het besluit loopbaanonderbreking en ouderschapsverlof. Het besluit betreffende de loopbaanonderbreking is nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en is slechts sinds kort te raadplegen op de website. Dit is te verklaren door het feit dat er ook op het federale vlak heel wat beweging is in het dossier van de loopbaanonderbreking. Het leek me opportuun eerst deze wijzigingen te onderzoeken en hun gevolgen voor de Vlaamse regelgeving in te schatten, alvorens het besluit op de website te plaatsen. Het besluit dat nu op de website te vinden is, regelt enkel het ouderschapsverlof en de loopbaanonderbreking tot voor de ontwerpwijziging van de federale regelgeving.

De gevolgen van deze laatste voorstellen van wijziging, onder andere met betrekking tot de vervangingsplicht, zullen eerstdaags worden meegedeeld via omzendbrief. Ik kan dit niet anders medelen dan via omzendbrief omdat de federale regelgeving zelf nog niet definitief werd goedgekeurd. Zonder wijziging aan de federale regelgeving kan de Vlaamse niet in overeenstemming worden gebracht. Toch gaat de RVA nu al akkoord met de kennisgeving van de maatregelen over de schrapping van de vervangingsplicht aan de instellingen bij wijze van omzendbrief.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, ik verheug me over het laatste deel van uw antwoord. Er was een ongelijkheid. De regelgeving inzake de vervangingsplicht was alleen van toepassing op de hogescholen.

Als u besluiten goedkeurt, pleit ik ervoor om de volledige versie op de website te plaatsen. Samenvattingen zijn voor interpretatie vatbaar. Ik wil er tot slot op wijzen dat alleen de besluiten die in het Staatsblad verschenen van toepassing zijn voor de burger.

Minister Marleen Vanderpoorten : Als ik me niet vergis, worden de besluiten al integraal op de website geplaatst.

Mevrouw Veele Heeren : Volgens mij worden ze integraal op de website gezet als ze in het Staatsblad zijn gepubliceerd, maar ik weet het niet zeker.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal het nakijken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitstroom van leerkrachten in het onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vroegtijdige uitstroom van leerkrachten uit het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitstroom van leerkrachten in het onderwijs en van de heer Martens tot minister Vanderpoorten, over de vroegtijdige uitstroom van leerkrachten uit het onderwijs.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de minister, mevrouw de minister, op 10 juni meldde een krantenbericht dat uit een intern onderzoek van het departement Onderwijs bleek dat 1 op de 4 leerkrachten na 4 jaar het onderwijs voor bekeken houdt.

Er worden enorme inspanningen geleverd om de zijdelingse instroom van leerkrachten in het onderwijs te bevorderen. De resultaten daarvan zijn matig. Het lijkt ons tegen die achtergrond niet kunnen dat jonge leraren die wel over de pedagogische en vakdidactische bekwaamheid beschikken, het onderwijs laten voor wat het is.

De gevolgen hiervan zijn duidelijk. Het gebrek aan onderwijspersoneel wordt steeds acuter. In bepaalde regio's, zoals Brussel, is het tekort zelfs schrijnend. Als we deze situatie naar gender indelen, blijkt er vooral een ondervertegenwoordiging van mannen. Die is schrijnend in basisscholen en al duidelijk waarneembaar in secundaire scholen.

Een indeling naar de verschillende niveaus van onderwijs geeft aan dat meer dan de helft van de li-

centiaten met onderwijsbevoegdheid het schooljaar daarna geen les geeft. Voor regenten is dit 20 percent. Kleuterleidsters en onderwijzers stappen nagenoeg altijd in het onderwijs. Vooral voor licentiaten wordt het probleem steeds nijpender. Uit een vergelijking tussen het schooljaar 1996-1997 en 2000-2001 blijkt dat het aantal mensen dat zich voor een lerarenopleiding inschrijft met 16 percent is gedaald, namelijk van 1816 naar 1526. Dat is een terugval van 290 eenheden. Daarnaast stapt er ook een steeds groter aandeel van personen die de lerarenopleiding hebben voltooid, niet meer in het onderwijs. In 1996-1997 stapte 50 percent in het onderwijs, nu is dat nog maar 25 percent.

Mevrouw de minister, uit een krantenbericht van 14 juni blijkt dat u deze situatie vooral wijt aan de toenmalige conjunctuurstijging. Ook zegt u in een artikel van 11 juni dat de vervangingspool deze situatie zal verbeteren.

Mevrouw de minister, ik wil u toch enkele vragen stellen. Hebt u al zicht op de verbeteringen die de vervangingspool met zich heeft gebracht ? Kunnen de leden van de commissie voor Onderwijs over die concrete cijfers beschikken ? Zo niet, wanneer zullen de cijfers beschikbaar zijn ? Bent u van mening dat de huidige maatregelen een antwoord kunnen bieden aan de steeds sterkere roep van het onderwijspersoneel om de werkdruk te verlagen en de uitstroom van jonge leerkrachten tegen te gaan ? Bent u van oordeel dat de verontrustende evolutie binnen het onderwijs, naast de vervangingspool en de publiciteitscampagnes, bijkomende maatregelen vereist om de verankering van leerkrachten in het onderwijs te verstevigen ? Welke maatregelen kunnen nog worden genomen, en wat is het mogelijk effect hiervan op een betere verankering van leerkrachten in het onderwijs ?

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de heer De Cock heeft interessante vragen gesteld. Ik wil daar nog enkele aspecten aan toevoegen. Ik deel zijn mening niet dat er enorme inspanningen zijn geleverd voor zij-instromers. Dat is een grote uitdaging, maar grote inspanningen kan ik me niet herinneren. Ik weet wel dat eraan wordt gewerkt.

Mevrouw de minister, u hebt een aantal pogingen gedaan om de instroom van leerkrachten te verbeteren en ze een gevoel van zekerheid te geven. Als zekerheid ontbreekt, werkt dat demotiverend. Er zijn bijvoorbeeld heel wat leerkrachten die op te veel plaatsen moeten werken om aan een fulltime

Martens

betrekking te geraken. Ze hebben geen zekerheid en raken daardoor gedemotiveerd.

Tot voor kort leek de economische context gunstig en werd de mindere periode omschreven als een dipje dat niet lang zou duren. De beursberichten bewijzen echter het tegendeel. Die zijn een barometer van wat in de maatschappij gebeurt. Veel is een zeepbel, fake of fraude. We zien dat elke dag. Dat betekent dat we wel eens langer in de problemen zouden kunnen zitten dan we dachten.

De heer Gilbert Van Baelen : De heer Martens gaat wel heel ver door de Vlaamse economie onderuit te halen in een wereldcontext. Een beetje nuance is hier op zijn plaats.

De heer Luc Martens : De Vlaamse economie is onlosmakelijk verbonden met de wereldeconomie. Ik herhaal dat we tot voor kort de illusie hadden dat de economie zich snel zou herstellen. Dat is niet het geval. We krijgen elke dag de bevestiging van die kwetsbaarheid. De verleiding van de economie heeft in elk geval veel mensen weggelokt uit het onderwijs. We kunnen daarover veel beschouwingen maken, maar ik blijf bij de zaak.

Een belangrijke manier om mensen te behouden is ze van bij de aanvang van hun carrière te begeleiden. Hoe de lerarenopleiding er verder zal uitzien, is onduidelijk. Dat brengt onrust mee.

Op een bepaald ogenblik heeft de minister het StaP-project in de Artevelde Hogeschool opgezet. De minister zou er zelfs enthousiast over zijn. Dat is belangrijk om weten. Het project, dat nu uitdooft, zou dan kunnen verder worden gezet. Er zou in het Onderwijsdecreet XIV in mogelijkheden kunnen worden voorzien. In het hogescholendecreet moet ook voldoende aandacht gaan naar de stagebegeleiding. De lerarenopleiding moet ernstig worden genomen.

Wat zal de minister doen om de stagebegeleiding, de start van de carrière en ten slotte het hele beroep aantrekkelijker te maken ? Het komt er niet meer op aan om mensen te verankeren, want we zijn allemaal zwervers geworden. Wij zijn geen pelgrim meer die achterom kijkt en weet welke weg hij voor zich heeft. Wij verdragen ook niet langer zo'n verankering. Het werk moet boeiend worden gemaakt en goed betaald.

Welke maatregelen heeft de minister genomen om de vervroegde uitstroom in te dijken ? Welke maat-

regelen heeft zij gepland om in de toekomst de toestroom te verzekeren en de werksfeer zodanig te verbeteren dat het een plezier wordt om in het onderwijs te blijven ?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik sluit mij vanzelfsprekend graag aan bij deze vraag. Ik wil u herinneren aan mijn vraag van vorige lente toen ik het dreigend tekort aan leraren aan de orde heb gebracht.

Ik heb toen het lerarenberoep als knelpuntenberoep onder de aandacht gebracht. Ik heb zelfs een simulatie tot voorbij deze legislatuur en de doorstroom tot 2010 voorgerekend. Er kwamen toen hallucinante cijfers aan het licht. Het bleek dat het bijna onmogelijk was om vooruit te kijken en voor een passende vervanging te zorgen. Er komen dus wel degelijk uitdagingen op ons af, zoals wij ze kennen in de buurlanden. Mensen die niet of nauwelijks zijn gediplomeerd, zorgen er voor depannageoefeningen.

Ik kreeg toen een vreemd antwoord van de minister. In 2010 zou de situatie misschien moeilijk zijn, maar tot het jaar 2004-2005, het einde van de legislatuur, zou het best nog meevallen. Kort nadien is het verhaal van TBS 55+ gekomen. In de commissie werd toen gesteld dat moest worden nagedacht over een vertraging van de uitstroom. Fundamenteel moeten echter maatregelen van financiële aard worden genomen om de instroom te activeren.

Ik heb toen ook een schriftelijke vraag gesteld over het aggregaat en over de mate waarin de geaggregeerden in het onderwijs terechtkwamen en of ze al dan niet vervroegd uitstroomden. Ik wens hier blijk te geven van mijn ongenoegen omdat iedereen perfect op de hoogte was van de situatie. Wij zitten echter in een politieke en niet in een academische wereld. Daar gebruikt men voetnoten en wordt er ook naar verwezen. In de politiek pleegt men het reinste plagiaat. De cijfers waarnaar wordt verwezen in de pers, zowel in de Metro als in De Morgen, heb ik van de minister zelf gekregen. Ik wil eerlijk zijn, maar mijn ijdelheid is hier gekwetst. Ik had hetzelfde eergevoel van minstens twee collega's hier verwacht. Ik sluit mij aan bij deze vraag.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Ik ervaar dat een klein percentage dat opgeleid is om in het onderwijs te

Moreau

stappen, uiteindelijk niet instroomt. Dat zou eigenlijk niet mogen. Ik heb de voorbije weken eveneens vernomen dat mensen die wel zijn ingestroomd, na 5 à 7 jaar weer uitstromen. Het is een moeilijke situatie, maar we moeten trachten er iets aan te doen. Ook vandaag bestaat die situatie nog steeds.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, uit verschillende cijfers blijkt dat de instroom in het onderwijs relatief hoog ligt. Veel jonge, pas afgestudeerde leerkrachten komen ook effectief in het onderwijs terecht. Daartegenover staat dat heel wat van hen in de eerste jaren van hun loopbaan het onderwijs verlaten. Maatregelen om het lerarentekort aan te pakken moeten er dus niet zozeer op gericht zijn om de instroom te verhogen, dan wel om de uitstroom zoveel mogelijk tegen te gaan.

Een belangrijke verklaring voor de vroegtijdige uitstroom is het gebrek aan werkzekerheid en financiële zekerheid voor beginnende vervanglerkrachten. Daarom werd in het schooljaar 2000-2001 de vervangingspool in het leven geroepen om het tekort aan tijdelijke leerkrachten op te vangen en de arbeidsomstandigheden van vervangende leerkrachten te verbeteren. Het effect van de vervangingspool op de arbeidsmarktsituatie en op het uitstroompercentage wordt momenteel geëvalueerd en zal in het Arbeidsmarktrapport Onderwijs worden verwerkt. Hierin wordt de volledige arbeidsmarktsituatie met betrekking tot het onderwijs in kaart gebracht. Het cijfermateriaal voor het arbeidsmarktrapport wordt nog verzameld en geanalyseerd. Het rapport geeft een zeer goed overzicht van de huidige situatie en van de situatie die in de toekomst zal ontstaan.

Het lerarentekort kan ook worden tegengegaan door de uitstroom op hogere leeftijd aan te pakken. In dit verband werd beslist de uitstapleeftijd op te trekken van 55 naar 58 jaar. Deze maatregel treedt in werking op 1 september 2002. De gevolgen ervan zullen dus vanaf dan voelbaar en meetbaar worden.

Ik ben me ervan bewust dat werkdrukvermindering en een verhoging van het werkcomfort voor de leerkrachten noodzakelijk zijn om de aantrekkelijkheid van het beroep op termijn te verhogen. Ik moet echter ook rekening houden met de arbeidsmarkt. Omwille van de situatie op de arbeids-

markt moest ik mijn beleidsintenties om de werkdruk te verlagen en het comfort te verhogen aan een aantal belangrijke maatregelen koppelen om het lerarentekort aan te pakken. U kent de discussie : de werkdruk verlagen betekent meer leerkrachten, maar die moeten er dan wel eerst zijn. Het is een vicieuze cirkel.

Maatregelen om het lerarentekort aan te pakken zijn bijvoorbeeld het oprichten van de vervangingspool ; het stimuleren van herindiensttreding ; leerkrachten die hun onderwijsopdracht definitief of tijdelijk onderbreken, opnieuw in actieve dienst laten komen, ook na een terbeschikkingstelling voorafgaand aan het rustpensioen ; het inschakelen van kinderverzorgsters in het kleuteronderwijs sinds 1 september 2001 ; de toekenning van een premie voor wie lesgeeft in Brussel en slaagt in een taalexamen vanaf september 2002 ; de versoepeling van de cumulatierегeling ; het opzetten van een mediacampagne ; de verhoging van de leeftijd om vervroegd uit het onderwijs te stappen naar 58+.

Verder zijn er maatregelen om het comfort te verhogen : het geleidelijk verminderen van de maximumprestatie van de klastitularis in het kleuteronderwijs en het lager onderwijs, en van de maximumprestaties van de praktijkleraars in het secundair onderwijs ; het inschakelen van kinderverzorgsters in het kleuteronderwijs ; de beperking van het aantal plage-uren in het secundair onderwijs ; de toekenning van extra uren-leraar aan de scholengemeenschappen in het secundair onderwijs ; de verhoging van de omkadering in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs door het optrekken van de richtgetallen voor paramedici ; het inzetten van ICT-coördinatoren in de verschillende onderwijsniveaus vanaf 1 september 2003. Sommige maatregelen zijn al van kracht, andere worden in september van kracht.

Het oprichten van de vervangingspool vormde een eerste aanzet voor het verbeteren van de situatie van tijdelijke leerkrachten. Recent werden nog meer maatregelen genomen. In Onderwijsdecreet XIV wordt de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in alle onderwijsniveaus ingevoerd. Dit eenvormig voorrangssysteem heeft tot doel meer zekerheid te bieden voor tijdelijke leerkrachten. Het is een tussenstap naar een vaste benoeming.

Uit de loonstudie van Hay Management is gebleken dat de financiële situatie voor tijdelijke starters weinig aantrekkelijk is. Een van de aanbevelingen luidt dat de grote verschillen tussen tijdelijken en vastbenoemden moeten worden weggewerkt via bijvoorbeeld een snellere salarisgroei in het begin

Vanderpoorten

van de loopbaan als compensatie voor andere op dat moment nog niet toegekende voordelen. Op dit ogenblik is de tweede fase van de loonstudie opgestart. Hierin zal worden nagegaan hoe een nieuw beloningsbeleid er zou kunnen uitzien en hoe deze aanbeveling kan worden ingevuld. De resultaten van deze loonstudie worden afgewacht om te kijken welke verdere maatregelen met betrekking tot de verloning kunnen worden genomen. Het rapport van de tweede fase wordt verwacht voor de tweede helft van december.

Uit verschillende cijfers blijkt dat de instroom in het onderwijs relatief hoog ligt. Na enige jaren ontstaat dikwijls een probleem omdat bijvoorbeeld van school moet worden veranderd. De redenen zijn uiteenlopend. Over de cijfers waar de heer Martens naar verwijst, kunnen enige verklaringen gegeven worden. Ik denk hier aan de hoogconjunctuur en de snelle economische groei in diezelfde periode ; de stijgende vraag naar hoogopgeleide arbeidskrachten buiten de onderwijssector ; de arbeidsomstandigheden van beginnende leerkrachten, namelijk het gebrek aan werkzekerheid en financiële zekerheid.

Vlaanderen staat hier niet alleen. In het Verenigd Koninkrijk, bijvoorbeeld, stapt 30 percent van de afgestudeerden van de lerarenopleiding niet in het onderwijs. Drie jaar na het behalen van het diploma is 60 percent uit het onderwijs verdwenen. We horen hetzelfde verhaal in bijna alle Europese landen. Te weinig mensen kiezen voor de loopbaan. Het is echter een schrale troost.

Niettemin moeten we ook vaststellen en erkennen dat er een steeds groter wordende discrepantie ontstaat tussen de opleiding en het uitgeoefende beroep. Studies leiden niet meer automatisch naar één bepaald beroep, maar vormen veeleer een brede basis van waaruit opnieuw keuzes worden gemaakt en waarop verder wordt gebouwd. In het Verenigd Koninkrijk werd trouwens vastgesteld dat de discrepantie tussen de lerarenopleiding en de job van leraar niet groter is dan in andere opleidingen en de traditioneel daaraan gekoppelde beroepen.

De discrepantie tussen het basis- en het secundair onderwijs kan verklaard worden door de uiteenlopende evolutie in de werkgelegenheid. Tussen 1993 en 1999 is de werkgelegenheid in het basisonderwijs met 5,5 percent toegenomen, in het secundair onderwijs is die gedurende diezelfde periode met 0,05 percent afgenomen. In het secundair onder-

wijs kent alleen het vrij gesubsidieerd onderwijs de jongste jaren nog een kleine toename van het aantal jobs. De verschillen in werkomgeving, arbeidsvoorwaarden en werkdruk tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs, maar ook de grote versnippering van lesopdrachten in het secundair onderwijs kunnen hierbij een rol spelen. Leerkrachten met een diploma voor het secundair onderwijs beschikken over alternatieven voor een job buiten het onderwijs.

Ik wil de gemaakte opmerkingen evenwel nuanceren. Er is van bij het begin gezegd dat deze zomer knopen zouden worden doorgelicht op het vlak van de lerarenopleiding. De maatregelen zouden in september worden voorgesteld. Het is begrijpelijk dat dit voor onrust zorgt. Ik heb wel gemerkt dat alle wijzigingen voor commotie zorgen. Nietsdoen is echter geen alternatief. Ik heb mij bij deze situatie neergelegd. Eerdaags wordt een beslissing genomen over het StaP-project. Ik was en ben daar inderdaad heel enthousiast over.

Voor alle maatregelen die we in de komende jaren zullen nemen met het oog op werkdrukverlaging zullen we ook met dat lerarentekort rekening moeten houden. Om die reden besteden we nu reeds de nodige aandacht aan de zorgcoördinatoren voor 2003. We bekijken nu reeds welke andere bekwaaamheden daarbij een belangrijke rol kunnen spelen. We denken er bovendien alvast aan dit ook uit te breiden naar bijvoorbeeld een aantal paramedische beroepen die, mits een bijkomende opleiding, daarvoor bijzonder geschikt zouden kunnen zijn. Immers, indien we dit alleen aan onderwijsmensen zouden overlaten en we er pakweg duizend nodig zouden hebben, is de kans klein dat we die op korte termijn zouden vinden en zouden we van een maat voor niets kunnen spreken.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

Als we beslissingen nemen over werkdrukverlaging waardoor we nieuwe mensen nodig hebben, dan moeten we er tegelijkertijd voor zorgen dat die mensen er op de een of andere manier ook zijn. Om die reden moeten we dit wat opentrekken naar eventuele andere bekwaaamheden.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Met betrekking tot de begeleidende maatregelen om het fenomeen wat te keren, stel ik vast dat er al heel wat gebeurd is en dat er nog heel wat op stapel staat.

De Cock

Er is ook de vaststelling dat het hier om een algemeen Europese kwestie gaat waar alle Europese ministers van Onderwijs wat mee geplaagd zitten.

Sta me toe even terug te komen op de ‘verankering’ waar de heer Martens het over had. Ik heb gezegd dat we moeten proberen om onze jonge leerkrachten in het onderwijs te verankeren. Ik heb dus zeker niet gezegd dat we ze in een school moeten verankeren.

Mijnheer Martens, ik zou trouwens graag hebben dat u met dat flagrante verhaal eens naar de vakbond van uw eigen geleding zou gaan. Ik heb het geluk gehad vijf vergaderingen bij te wonen waarop onder meer die mensen aanwezig waren. Mijns inziens staan ze erg op vaste benoemingen en dat soort zaken. Dat flagrante verhaal zou bij hen dus wel eens in het verkeerde keelgat kunnen schieten.

De heer Martens heeft wel gelijk als hij zegt dat ik heel gevoelig ben voor de aanvangsbegeleiding van beginnende leraren en om dit complementair te maken en te koppelen aan de stagebegeleiding van de derdejaars in de lerarenopleiding. Ik heb daarover trouwens een gesprek gehad met de minister die daar, naar ik meen, eveneens bijzonder gevoelig voor is.

Mijnheer Vandenbroeke, ik wil u nog verduidelijken dat ik me gebaseerd heb op een krantenartikel zonder bronvermelding. Had ik die bronvermelding gehad, dan zou ik die zeker vermeld hebben. Ik heb naar de administratie gebeld om dat onderzoek te pakken te krijgen. Helaas bleek dit niet zo eenvoudig te zijn. Indien ik u in uw ijdelheid heb gekwetst ben ik bereid u ter compensatie een glas wijn aan te bieden in de koffiekamer van het parlement.

Ik meen mij te herinneren dat deze hele problematiek ongeveer een jaar geleden door de geachte collega werd aangehaald, zij het in het licht van een andere discussie. We zaten toen in het debat rond TBS 55+.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Op zich is er geen probleem met betrekking tot het aantal mensen dat een studierichting volgt die kan leiden tot het onderwijs. Ik zou zelfs het tegendeel durven beweren. Hier en daar zwelt de stroom zelfs aan.

De grote uitdaging is om van het onderwijs een boeiende plek te maken waarin jonge mensen, met al hun creativiteit en inventiviteit en met hun verlangen naar vrije ruimte, zich kunnen waarmaken. Om die reden is het mijns inziens belangrijk een aantal primaire en secundaire omstandigheden te creëren die niet alleen met verloning te maken hebben, maar ook met de aangeboden infrastructuur, met de aangeboden uitrusting, met de graad van participatie, met het al dan niet in isolement verrichten van de opdracht, met de beschikbare begeleiding en coaching, met de carrièreperspectieven, enzovoort. Dit alles betekent dat we van de school een moderne werkplek moeten maken die de vergelijking kan doorstaan met de andere plaatsen in de samenleving die door jonge mensen als boeiend worden ervaren.

Als het gaat over de zij-instroom, wil ik benadrukken dat het onvoorstelbaar belangrijk is dat de mensen die opnieuw willen binnenkomen, met de rijke ervaring die ze hebben opgedaan, worden gevalideerd. De huidige criteria zijn zeer strikt, en werken veeleer ontradend dan bemoedigend.

Ik werd in de voorbije dagen geconfronteerd met een concreet geval. Een classicus die in het begin van de jaren 80 zeven jaar in het onderwijs had gestaan, kreeg geen vaste benoeming. Hij is overstapt naar de banksector, heeft daar carrière gemaakt en heeft zich goed kunnen ontwikkelen. Hij is ondertussen 42 en zegt : ‘Ik heb het nu wel bekeken. Als commercieel verantwoordelijke van een grote bank moet ik elke dag gaan eten, kijk naar mijn pens, dat is niet meer gezond. Ik heb een dochter, mijn vrouw werkt, ik wil kwaliteit in mijn leven en wil eigenlijk terug naar het onderwijs. Maar ik val terug op die zeven jaar anciënniteit, net alsof ik ondertussen niets heb gedaan.’

De wetgever zegt dat hij immers geen dag langer Latijn en Grieks heeft gegeven. Maar hij heeft wel het leven gezien, hij heeft dus wel iets te vertellen over wat er in de samenleving gebeurt. Als ik directeur was, dan zou ik iemand met zo’n ervaring een premie geven. Maar nee, als zo iemand wil terugkeren, wordt zijn huidige wedde gehalveerd. Hij zegt dat hij wel wat wil inleveren, omdat hij kwalitatief zal winnen, maar niet dermate dat hij maar op zeven jaar anciënniteit kan rekenen.

Dat is een aberrante situatie. Dat is één voorbeeld, ik kan er zo tien geven. Het toont aan dat we op dit vlak tekortschieten. Zo verliezen we een enorm interessant potentieel.

Minister Marleen Vanderpoorten : Voor sommige mensen is het onderwijs dan toch interessant. Is het niet voor de wedde, dan toch voor de kwaliteit van het leven. Enerzijds wordt gezegd dat mensen uit het onderwijs vertrekken omdat de werkdruk te hoog is en het allemaal kommer en kwel is. Anderzijds wordt gezegd dat mensen die het financieel goed hebben in de banksector, voor de kwaliteit van het leven en de jobinvulling terug willen keren naar het onderwijs. Het zijn altijd de negatieve aspecten, die vaak voor iedereen verschillend zijn, die altijd op de voorgrond treden. Dat ergert mij enorm.

We hebben het ook al gehad over waarom de lonen na zoveel jaren niet zijn opgetrokken. Journalisten zeggen mij vaak dat ze willen terugkeren naar het onderwijs, maar dat ze hun anciënniteit niet kunnen meenemen. We kunnen dat wel regelen, maar daar hangt een hoog prijskaartje aan. Op een bepaald moment zullen we moeten beslissen of dat onze prioriteit is. Als dat niet zo is, dan krijgen andere zaken de voorkeur. We kunnen daar een debat over voeren. Wat gebeurt er dan met mensen die de overstap in het verleden hebben gemaakt en die geen hoger loon hebben gekregen ? Die dingen moeten allemaal worden afgewogen.

Er is heel veel verschil tussen de scholen. Het is gemakkelijk om te zeggen dat de overheid betere arbeidsomstandigheden moet creëren. De overheid moet wel het kader en de randvoorwaarden creëren, maar er kan ontzettend veel gebeuren in de scholen zelf. Er zijn scholen waar de leerkrachten met ongelooflijk veel plezier werken. Dat hangt in de eerste plaats af van de sfeer die wordt gecreëerd door de directie en het team. Er moet meer aandacht worden geschonken aan de manier waarop in de scholen met leerkrachten wordt omgegaan, met de manier waarop leerkrachten ernstig worden genomen en worden betrokken bij allerlei zaken. Brussel kan dat gedeeltelijk oplossen, maar niet alleen.

De voorzitter : Ik verwijs ook naar de interessante discussie op de rondetafelconferentie in de werkgroep Personeel en Directies, waar al deze elementen overvloedig werden besproken en die in de verslaggeving te vinden zijn. Herhaling is een goede pedagogische methode.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de begrotingsmiddelen van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de wachtlijsten voor bouwwerken aan scholen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de begrotingsmiddelen van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs en van mevrouw Dillen tot minister Vanderpoorten, over de wachtlijsten voor bouwwerken aan scholen.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vorig jaar heb ik de minister ondervraagd over de lange wachtlijst naar aanleiding van het verschijnen van het jaarverslag van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs. Eind mei ontvingen we het jaarverslag 2001 van de DIGO. Het aantal dossierbehandelingen is vrij constant, en ook het aantal principeakkoorden bleef ongeveer gelijk in vergelijking met vorig jaar. Het aandeel van de gewone dossiers blijft dalen. Het grotere succes van de verkorte procedure valt op.

Door de kleinschaligheid van de DIGO kan er gericht worden gewerkt en kan de werking worden afgestemd op de noden van het werkveld. Hierdoor is de DIGO zelfs in staat om in de subsidiëeringsprocedures zeer gericht in te spelen op de eigenheid en specifieke noden en mogelijkheden van de beide onderwijsnetten, die door deze dienst worden bediend. Terecht stelt de DIGO dat een adequaat investeringsbudget nodig is. Indien de centrale overheid deze rol niet op zich neemt, loopt men op termijn het risico dat de kwaliteit van het gebouwenpark als geheel te zeer gefragmenteerd raakt, en dat de schaarse overheidsmiddelen onvoldoende doelmatig en efficiënt worden ingezet.

De Vlaamse regering hecht veel belang aan partnerships, zowel publiek-publieke als publiek-privaat partnerships. De DIGO stelt dat het verzekeren van de huidige klantvriendelijke en efficiënte werking, en het inspelen op de toekomstige uitdagingen

De Meyer

gen en samenwerkingsverbanden, het best wordt gegarandeerd onder de vorm van een extern verzelfstandigd agentschap. Het trof me dat in het jaarverslag nogmaals wordt gesteld dat er een verband bestaat tussen kansarmoede en gebrekkige schoolinfrastructuur. Schoolgebouwen in achtergestelde buurten worden minder geschikt bevonden om les in te geven dan schoolgebouwen in meer welgestelde buurten.

Er wordt ook verwezen naar het rapport over de kwantificering van de objectiveerbare verschillen : ‘Met minder dan 3 percent van het beschikbare budget slorpen de investeringsmiddelen slechts een fractie van de middelen op.’ ‘De nood aan bijkomende middelen voor schoolgebouwen en uitrusting is groot.’ ‘Analyse van beschikbare schoolinfrastructuur onderstreept nogmaals dat de staat van de schoolgebouwen in Vlaanderen vaak onvoldoende is, en dat de huidige investeringskredieten niet volstaan om de actuele noden te lenigen.’

De DIGO onderschrijft die vaststellingen, en stelt bovendien dat : ‘uit internationaal vergelijkend indicatorenonderzoek – OESO, EU... – blijkt dat Vlaanderen zich, op het vlak van overheidsinvesteringen in infrastructuur, in de staart van het peloton bevindt.’ ‘Een relatief groot aantal scholen zijn gehuisvest in “slechte” schoolgebouwen. Dit blijkt niet enkel uit een eigen behoeftestudie van de DIGO (1998) maar wordt eveneens bevestigd in de doorlichtingsverslagen van de onderwijsinspectie.’

De jaarlijkse begrotingsmiddelen waarover de DIGO kan beschikken, bedragen slechts een fractie van wat nodig is om de zogenaamde ‘wachtlijsten’ weg te werken. De kloof neemt nog toe ! ‘Het is dan ook niet correct om in dit verband van “achterstand” te spreken als gevolg van foutieve beleidsbeslissingen in het verleden, noch als gevolg van complexe procedures. Het mag duidelijk zijn dat de achterstand bij de DIGO uitsluitend toe te schrijven is aan het tekort aan middelen.’

In het jaarverslag staan cijfers om dit te illustreren. Uit de jaarlijkse machtigingen waarover de DIGO beschikt, blijkt dat de middelen over de periode 1996-2001 evolueren van 70.966.958 euro naar 101 miljoen euro, terwijl de wachtlijst oploopt van 241 miljoen euro naar 644 miljoen euro. Met andere woorden : de middelen stegen met 43 percent, de wachtlijst met maar liefst 167 percent. Ondanks de extra middelen voor infrastructuurwerken vanaf 1999 daalt het aantal vierkante meter dat de DIGO

kan subsidiëren lichtjes, namelijk met 310 vierkante meter.

In het besluit van het rapport over de kwantificering van de objectiveerbare verschillen staat er dat bij de bepaling van de omvang van de investeringsmiddelen rekening moet worden gehouden met de noden van het DKO, het OSP, de internaten, de CLB's en de DSBO. Verder staat er dat de periode van terugbetaling moet worden opgetrokken van 20 naar minstens 33 jaar en dat sommige dekkingsgraden – 60 en 70 percent – moeten worden opgetrokken.

De realisatie van de conclusies van deze grondige studie zal wellicht bijkomende middelen maar ook enige politieke creativiteit vergen. Ik wil de minister bijgevolg enkele vragen voorleggen. De DIGO stelt dat de huidige klantvriendelijke en efficiënte werking en het eventueel inspelen op toekomstige uitdagingen en samenwerkingsverbanden het best wordt gegarandeerd in de vorm van een extern verzelfstandigd agentschap of EVA. Wat vindt u hiervan ? Worden initiatieven in deze zin voorbereid ?

Er bestaat een verband tussen armoede en gebrekkige schoolinfrastructuur. Hebt u plannen om deze kansengelijkheid aan te pakken, en zo ja, hoe ?

‘De nood aan bijkomende middelen voor schoolgebouwen en uitrusting is groot.’ De jaarlijkse begrotingsmiddelen waarover de DIGO kan beschikken bedragen slechts een fractie van de zogenaamde ‘wachtlijsten’. Op welke wijze zult u de structurele achterstand van de DIGO helpen wegwerken ? Welke bijkomende middelen zal de regering hiervoor uittrekken ?

Is er al begonnen met de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen inzake investeringen uit het rapport over de kwantificering van de objectiveerbare verschillen ? Welke aanbevelingen zullen prioritair worden gerealiseerd ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik zal het kort houden, want de heer De Meyer heeft reeds vele aspecten uit het jaarverslag van de DIGO toegelicht. In elk geval wordt vastgesteld dat scholen vandaag meer dan vier jaar moeten wachten vooraleer ze kunnen beginnen aan de werken ter uitvoering van hun goedgekeurd dossier. Of het nu gaat om een verbouwing, een nieuwbouw, een uitbreiding of een modernisering : scholen die van-

Dillen

daag een bouwproject indienen, kijken aan tegen een wachttijd die tot vijf jaar kan bedragen.

De cijfers zijn gegeven. Toch wil ik nog even de aandacht vestigen op het belangrijk knelpunt van de brandveiligheid. Uit recente studies is gebleken dat die in verschillende scholen ernstig te wensen overlaat. Uit het inspectieverslag 1999-2000 blijkt dat in een kwart van de middelbare scholen en in ongeveer 15 percent van de kleuter- en lagere scholen de infrastructuur op dat vlak niet voldoet. Over de middelbare scholen schreef de onderwijsinspectie zelfs in algemene bewoordingen dat 22 percent niet veilig genoeg is.

Dat is toch een duidelijk signaal dat we bijzonder ernstig moeten nemen. We moeten onze verantwoordelijkheid opnemen. We mogen niet wachten tot er zich een ramp voordoet. Als verklaring voor de wachtlijsten wordt de besparingswoede van de jaren tachtig aangevoerd. Anders gesteld : coalities uit een ver verleden zijn de hoofdschuldigen. Men gaat naar een voldoende ver verleden terug, zodat er geen confrontatie meer kan zijn met de beleidsverantwoordelijken. Zo'n verklaring van het probleem is misschien gedeeltelijk, maar zeker niet helemaal correct. De echte oorzaak ligt elders. De echte oorzaak is dat er vandaag te weinig middelen worden uitgetrokken. De Vlaamse regering stelt jaarlijks bijkomend 50 miljoen euro ter beschikking om de bouwachterstand weg te werken, maar dat is onvoldoende om de grote nood aan subsidies te leningen. Ik beschuldig niet : ik stel alleen maar vast.

Op dit ogenblik is er alleen voor het wegwerken van de wachtlijsten een budget nodig van 668 miljoen euro. Zo zal het nog lang duren voor de wachtlijst is weggewerkt. Mevrouw de minister, ik ben de eerste om te erkennen dat er in het onderwijs talrijke andere noden zijn die ook belangrijk zijn en prioriteit hebben. Maar een behoorlijke huisvesting voor scholen is een basisvereiste voor goed onderwijs en van prioritair belang voor de goede werking van de school. We hebben daarjuist gesproken over de aangename werksfeer in een vrij groot aantal scholen. Een behoorlijke huisvesting is een belangrijk element, hoewel niet het enige, om de goede werksfeer te bevorderen. Het is dan ook nodig om het investeringsbudget in het algemeen op te trekken om de wachtlijsten te kunnen wegwerken, en zeer in het bijzonder voor die scholen waar er ernstige problemen zijn met de brandveiligheid. Ik vind de cijfers werkelijk alarmerend. Hier moet bij prioriteit werk van worden

gemaakt. Deze scholen moeten niet op een wachtlijst worden geplaatst maar moeten onmiddellijk met de nodige werken kunnen starten.

We hebben allemaal kennis gekregen van de cijfers van de DIGO. Ik neem aan dat dit de juiste cijfers zijn, anders zult u ze wel corrigeren. Wat is de echte oorzaak van deze lange wachttermijnen ? Ik heb verwezen naar de problematiek van veiligheid in het algemeen en de brandveiligheid in het bijzonder. Bent u bereid om onmiddellijk budgetten vrij te maken om deze dringende bouwwerken, die noodzakelijk en verantwoord zijn, bij prioriteit te laten uitvoeren ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben ontroerd door de aanhef van de heer De Meyer waarin duidelijk wordt gemaakt hoe belangrijk en hoe goed de DIGO wel is en hoe de DIGO als kleinschalige instelling het best kan inspelen op noden, kwaliteit, efficiëntie, innovatie en creativiteit voor de schoolgebouwen. Ik zal dit niet ontkennen, maar ik vind dat we ons toch eens moeten buigen over de vraag naar de plaats en de rol van de DIGO en de wijze waarop de overheid in de toekomst de infrastructuur van de scholen het best kan subsidiëren, ondersteunen en sturen. De vraag over het gebrek aan middelen is een ander element. Die twee zou ik niet aan elkaar koppelen.

Ondanks de bijkomende middelen van de Vlaamse regering, is er toch een grote achterstand en bestaan er wachtlijsten. Hoe moeten we die wachtlijsten interpreteren ? Moeten die niet uitgezuiverd worden ? In welke mate hebben we er zicht op ?

Garanderen de wachtlijsten een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen en infrastructuur ? Doen ze bepaalde innovaties ontstaan waardoor men toch middelen op een efficiënte en effectieve manier kan besteden ? Deze vragen moeten ook worden gesteld.

Uit alle onderzoeken blijkt dat er een achterstand is en er waarschijnlijk bijkomende investeringen nodig zijn, maar ik durf vragen stellen bij het systeem dat we hanteren. Moet dit wel centraal via de DIGO geregeld worden ? Waarom zouden we op termijn, na bijvoorbeeld een aanzienlijke investering, niet kunnen gaan naar trekkingsrechten voor het secundair onderwijs en voor de scholengemeenschappen zoals we dat ook in het hoger onderwijs doen ? Hierdoor doen we automatisch symbioses ontstaan op het terrein en kunnen de

Sannen

scholen sneller en accurater reageren. Nu moeten ze eerst plannen indienen, komen ze op een wachtlijst te staan en na vele jaren kunnen ze bouwen. Met trekkingsrechten zouden ze de mogelijkheid hebben snel een lening aan te gaan die ze via de trekkingsrechten kunnen afbetalen. Ze zouden sneller en efficiënter kunnen inspelen op bepaalde behoeften. Dit is een mogelijkheid.

Waarom kunnen de gemeenten geen rol spelen in het beheer van de infrastructuur van het basisonderwijs. Men kan zo tot een efficiëntere inzet van middelen komen. Zou het niet mogelijk zijn een efficiëntere regeling te realiseren wanneer in een bepaalde school klassen leeg staan en een andere school klassen nodig heeft ? Dit neemt niet weg dat ik meen dat er een terechte vraag is naar bijkomende middelen en infrastructuur. Zich zomaar neerleggen bij de huidige structuur van het geheel en het sturen van het infrastructuurbeleid alsof dit het ideale is – dat was de aanhef van de eerste vraagsteller – daar ben ik het zomaar niet mee eens.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik treed de stelling van de heer Sannen bij om de vraag te durven stellen omtrent de trekkingsrechten. Een school kan wel altijd op de wachtlijsten van de DIGO komen, maar de eigen zuil bepaalt of de plannen tot de prioriteiten behoren of niet. Zowel de Guimardstraat, als de steden en gemeenten hebben een akkoord met alle aangesloten scholen dat hun vertegenwoordigers in de raad van bestuur van de DIGO de prioriteitenlijst bepalen. De DIGO zal nooit een school die niet in die prioriteitenlijst staat, subsidiëren. Het is dus niet DIGO die de prioriteitenlijst vastlegt, die wordt elders vastgelegd.

Ik hoor de heer De Meyer over de periode van terugbetaling spreken en over het al dan niet optrekken van de dekkingsgraden. Het is een politieke vraag. De inrichtende macht heeft vandaag wel recht op het volledige vermogen van de school. Als de overheid voor 100 percent subsidieert, mag diezelfde overheid dan ook niet de eigendom behouden ? Dat is een open vraag, maar politiek niet onbelangrijk.

Mag een stimuleringsbeleid op lokaal niveau, op het vlak van het basisonderwijs bijvoorbeeld, niet leiden tot samenwerkingsverbanden voor het ge-

bruik van infrastructuur ? Vandaag is dat niet het geval. Men kan hetzelfde zeggen voor de scholengemeenschappen. Zij stellen intern wel een structuurplan op, maar trekken dit niet door naar de infrastructuur.

De heer Luc Martens : De discussie deint wat uit, maar ze is belangrijk. De vraag wordt gesteld welke rol de overheid hierin moet spelen en vooral dan op het vlak van de infrastructuur. Naar analogie met de nutsvoorzieningen, zoals de elektriciteitssector of het spoor, kunnen we stellen dat de overheid op zijn minst voor de infrastructuur zou moeten zorgen.

Dat betekent niet dat de privé-sector buiten spel wordt gezet. Het zou mij verbazen dat men daar niet het juiste toepassingsgebeid vindt. Ik denk aan de beroemde PPS-formule. Onderwijs is een uitstekend domein om deze samenwerking tot stand te brengen. De immobiliënssector hoeft niet noodzakelijk altijd perfide te zijn. Er is ook maatschappelijk engagement te vinden en er bestaat zeker een grote belangstelling voor dit domein.

Het is van belang om tot een beter gecoördineerde aanpak te komen op vlak van beheer en investeringen. De heer Sannen verwees naar de gedachtegang die in de rondetafelwerkgroep Financiering aan bod is gekomen. De idee van pooling van infrastructuur en wetenschappelijk beheer van de investeringen kwam daar naar boven. Er kunnen misschien wel meningsverschillen zijn. De heer Wellens, vertegenwoordiger van het gemeenschapsonderwijs, is nog een socialist van de oude stempel. Hij behoort niet tot de sp.a. Hij propageert nog de gedachte van de nationalisaties. Alles moet in naakte eigendom worden overgedragen aan de overheid. Hij ziet dat zeer centralistisch op één plek in Brussel. Het staat letterlijk zo in zijn teksten op internet.

Het is misschien niet de goede weg, maar men zou perfect met patrimoniale VZW's kunnen werken. De verschillende partners, het basisonderwijs en het gemeentelijk onderwijs, zouden hun patrimonium inbrengen, maar eigenaar blijven. Zo zouden ook de schulden uit het verleden kunnen worden aangezuiverd. Ik denk aan het Waarborgfonds dat zwaar op de werkingskosten van heel wat scholen weegt. De heer Vanleenhove zei het al. Het zou een mooi moment zijn. De minister zal het dossier niet lang voor zich kunnen uitschuiven. Het is duidelijk dat de studie over de objectiveerbare verschillen moet worden uitgevoerd. Cato zei ooit tot vervelens toe over Carthago dat het vernietigd moest worden. Wij zullen dat in alle hevigheid en met

Martens

aanzwellende hardnekkigheid tot het einde toe verkondigen. Men zal ook op dit vlak stappen vooruit moeten zetten.

De voorzitter : In de studie over de objectiveerbare verschillen zijn ook een aantal zaken niet naar boven gekomen, zoals de ondoorzichtigheid van het beheer van de patrimonium-VZW's. Ik pleit voor een doorzichtig beheer van het patrimonium. De overheid moet een aantal voorwaarden kunnen opleggen. Ik denk aan het verplicht openstellen van de infrastructuur voor sport of sociaal-culturele activiteiten. Scholen zijn meestal goed ingeplant in bepaalde wijken. Het debat moet open worden gevoerd.

De heer André Moreau : Ik wil aansluiten bij hetgeen de heer Van Baelen en de heer Martens hebben gezegd over de schoolgebouwen en de infrastructuur. Ik voeg eraan toe dat ik een verdediger ben van de PPS-formule. Ik wil de naam niet herhalen van degene die pleit om alles in handen van de staat te geven. Ik ben daar geen voorstander van. De staat moet voldoende ruimte geven zodat de scholen zelf initiatieven kunnen nemen en problemen oplossen. De staat moet alleen optreden wanneer de privé-sector in gebreke blijft. Het is duidelijk dat de VLD dit standpunt al jaren verdedigt.

We moeten ervoor zorgen dat de PPS een kans krijgt. Hiervoor moeten we ons allemaal inspannen.

De heer Lucien Suykens : Ik vind het boeiend dat hier voor PPS wordt gepleit, terwijl deze formule met het katholiek onderwijs al jaren wordt toegepast.

De overheid betaalt al jaren voor de gebouwen van het katholiek onderwijs. Er is geen reden om te doen alsof de overheid helemaal niets betaalt.

De heer André Moreau : Mijnheer Suykens, ik heb me zeer genuanceerd over deze situatie uitgelaten. Wat ik heb gezegd, geldt voor alle scholen. We moeten de samenwerking in het onderwijs versterken. Er is nog heel wat werk aan de winkel. Ik ben het eens met de heer Sannen. Ik stel voor dat we daar allemaal eens diep over nadenken.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, de voorstellen van de verschillende ministers inzake de hervorming van de administratieve diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zullen door de Vlaamse regering worden behandeld en uitgewerkt.

De DIGO zal hierbij een belangrijke rol vervullen. Op 7 december 2001 heeft de Vlaamse regering met betrekking tot de sectorale invulling van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming beslist dat een netoverschrijdend verzelfstandigd agentschap Infrastructuur zal worden opgericht. Voor de DIGO is dit uiteraard een zeer belangrijke beslissing. De DIGO zal worden opgenomen in een ruimer geheel van diensten die belast zijn met de scholeninfrastructuur. De raad van bestuur van de DIGO heeft laten weten een EVA-statuuut te kiezen. Het is evenwel te vroeg om op de uiteindelijke beslissing vooruit te lopen. In de loop van de komende maanden zal duidelijkheid worden gecreëerd.

Er is in het verleden slechts weinig wetenschappelijk onderzoek gevoerd naar het verband tussen gebrekkige schoolinfrastructuur en kansarmoede, of armoede in het algemeen. Ik denk hierbij aan het onderzoek van Leemans, Vermeir en Verheyden. Professor Nicaise heeft hier nog een meer algemeen onderzoek aan gewijd.

De DIGO meent uit de eigen vaststellingen te mogen afleiden dat een gebrekkige schoolinfrastructuur vaak met andere sociale en pedagogische onderwijsremmende factoren samenhangt. De minder kwaliteitsvolle schoolinfrastructuur vormt in achtergestelde buurten en gebieden een bijkomende belemmering voor de ontwikkeling van het menselijk kapitaal. Hiernaast spelen nog een aantal exogene achterstellingsfactoren en de selectieve werking van het onderwijssysteem op dit vlak een rol.

De Vlaamse regering heeft tijdens deze legislatuur een inhaaloperatie ingezet. De globale jaarlijkse verhoging van de middelen voor de schoolinfrastructuur bedraagt ruim 50 miljoen euro. In de begroting 2002 is 125.000 euro vrijgemaakt voor specifieke infrastructurele behoeften. De gecumuleerde wachtlijst van door scholen ingediende bouwen verbouwingsprojecten overtreft de jaarlijkse begrotingsmiddelen van de DIGO. De daarnet aangehaalde inhaaloperatie zal gedurende een langere termijn in stand moeten worden gehouden om de wachtlijst te verkorten of weg te werken. Dit probleem zal tijdens de volgende legislatuur de nodige aandacht moeten krijgen.

Vanderpoorten

De aanbevelingen van het kwantificeringsrapport inzake de objectieve verschillen zijn in deze commissie al uitgebreid aan bod gekomen. Voorstellen inzake de scholeninfrastructuur zullen tijdens de lopende rondetafelconferentie door de werkgroep Financiering worden besproken. Ik zou er trouwens op willen wijzen dat een van de centrale conclusies van de kwantificeringsstudie stelt dat enkel een grotere samenwerking tussen de scholen aan de budgettaire vereisten van een kwaliteitsvol onderwijs kan voldoen. Ik hoop dat er voldoende bereidheid tot samenwerking zal zijn. Ook op infrastructureel vlak moeten er voor iedereen meer mogelijkheden komen.

In bepaalde gemeenten staan sommige scholen leeg en barsten andere uit hun voegen. De meeste mensen begrijpen dit niet. We mogen echter niet vergeten hoe deze situatie is ontstaan. Het betreft hier zeker geen nieuwe feiten. In de loop van de jaren '80 is besloten om niet op personeelskosten, maar op infrastructuurkosten te besparen. Hoewel ze in eerste instantie beter lijkt, heeft deze beslissing een aantal problemen veroorzaakt. De wachtlijst die toen is ontstaan, is nog steeds niet weggevoerd.

Buiten de veiligheid, waarover ik straks nog iets zal zeggen, zijn er eigenlijk geen prioriteiten. De scholen dienen de dossiers in die ze denken te moeten indienen. Alle dossiers komen op de wachtlijst terecht. Wie de ingediende dossiers van nabij bekijkt, ontdekt uiteraard dat de nood aan nieuwe gebouwen in sommige gevallen veel hoger is dan in andere gevallen. Deze verschillen moeten eens nader worden onderzocht.

Dan ga ik nu verder met de vragen van mevrouw Dillen. De gegevens opgenomen in het jaarverslag 2001 van de DIGO zijn uiteraard correct. De zogenaamde wachtlijst is een gecumuleerde financiële lijst van bouw- en verbouwprojecten die de inrichtende machten hebben ingediend bij de DIGO. Ze wachten op een principiële goedkeuring van subsidiëring a rato van 60 of 70 percent van de kost en eventueel waarborgverlening op leningen aangegaan voor het niet-gesubsidieerde gedeelte van de kostprijs, door de raad van bestuur. Daarna kunnen de werken starten.

De gemiddelde wachttermijn van vier tot vijf jaar is te wijten aan het verschil tussen deze wachtlijst en de beperkte middelen die jaarlijks worden toegekend binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor subsidies van deze infrastructuur-

werken. Weet evenwel dat er binnen deze regeerperiode jaarlijks 2,1 miljard frank extra middelen voor infrastructuur wordt uitgetrokken. Voor 2002 werd via het FFEU 500 miljoen frank extra gereserveerd voor bijkomende reductie van de wachtlijst. Daarnaast gebeurde een extra inspanning in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de Rand. Uiteraard is dit nog onvoldoende om alle noden te lenigen. Er zijn evenwel nog andere beleidsprioriteiten. Het is telkens een kwestie van afwegen.

Mevrouw Dillen, u vroeg of er uitzonderingen of afwijkingen op deze wachtlijst mogelijk zijn. De behandeling van de bouw- en verbouwdossiers verloopt volgens het principe van de chronologie van de wachtlijst. Wie het eerst zijn dossier binnenbrengt, staat het hoogst op de lijst. Dit basisprincipe past een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur toe : de redelijkheid of het verbod van willekeur. Op dit principe werden door de raad van bestuur evenwel belangrijke afwijkingen mogelijk gemaakt, al dan niet in functie van specifieke en/of actuele noden. Er zijn afwijkingen toegestaan op de chronologie van de wachtlijst voor de aankoop van een gebouw, voor de installatie of renovatie van sanitaire blokken en voor werken in verband met brandveiligheid, bijvoorbeeld van internaten.

Er kan ook een speedprocedure worden ingevoerd. Dat is een snelle interventie of subsidiëring van dringende, noodzakelijke werken die de continuïteit van de onderwijsverstrekking moeten garanderen. Er kan ook een verkorte procedure worden ingevoerd voor werken van maximum 5 miljoen frank. Ik kan u wat cijfermateriaal geven. Bij de start van deze verkorte procedure in 1994-1995 werd 2 tot 3 percent van de DIGO-middelen besteed via deze weg. In 1998 was dit percentage opgelopen tot 17,4 percent. Einde 2001 werd reeds 21 percent van de jaarlijkse machtigingen op deze manier besteed.

Ik besluit met te zeggen dat er natuurlijk verschillende elementen spelen. Ik vind het idee van de pool en het gezamenlijk beheer aantrekkelijk, maar tegelijkertijd moet de hele eigendomsstructuur worden aangepast.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik ben blij met de ruime belangstelling voor dit thema. In mijn eigen regio merk ik dat er in de meeste onderwijsinstellingen een grote openheid is om de schoolinfrastructuur te laten gebruiken door buurt-, sport- en culturele verenigingen. Het beeld

De Meyer

dat een aantal collega's hier heeft opgehangen, klopt niet voor heel Vlaanderen.

Ik kijk met grote belangstelling uit naar het verdere verloop van de rondetafelgesprekken en meer bepaald naar de resultaten van de werkgroep Financiering. Zoals de heer Martens al zei, is de verdere opvolging van de studie over de objectieveerbare verschillen voor onze fractie van uitzonderlijk groot belang.

Mevrouw de minister, ik heb u vorig jaar ook al een aantal vragen gesteld over deze problematiek. U hebt er toen op gewezen dat alle scholen van alle onderwijsnetten geconfronteerd worden met bijkomende uitdagingen. U hebt gewezen op een aantal factoren die aan de basis daarvan liggen : de veiligheidsreglementering, de milieuwetgeving, de technische en technologische evolutie. U hebt toen reeds aangekondigd dat er bijkomende middelen zouden komen. Ik citeer : 'In de begroting 2001 heeft men aan de infrastructuur geen bijkomende prioriteit gegeven. De komende jaren moet de Vlaamse regering nagaan in welke mate het financieringsfonds voor schuldafbouw en eenmalige investeringen ook voor het onderwijs kan worden gebruikt'. Ik vind die 125.000 euro dan ook zeer marginaal ten opzichte van de noden en uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd. Bijkomende middelen op korte termijn zullen onvermijdelijk zijn als we willen dat de schoolinfrastructuur binnen twintig jaar niet totaal achterhaald zal zijn. Voor sommige scholen is dit nu spijtig genoeg al het geval.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Graag had ik in dit verband nog drie korte bedenkingen geformuleerd.

Ten eerste moeten er mijns inziens dringend bijkomende financiële middelen worden vrijgemaakt ten einde de wachtlijsten weg te werken.

Ten tweede zouden prioritair middelen vrijgemaakt moeten worden voor de scholen waar de brandveiligheid ernstig te wensen overlaat. Ik verwijs in dit verband naar het inspectieverslag dat over 22 percent van de middelbare scholen spreekt. Dat is één school op 4 ! Vorig jaar of 2 jaar geleden werden nog middelen vrijgemaakt voor de internaten. Dat gebeurde precies naar aanleiding van een brand. Ik vraag u dan ook niet te wachten tot het te laat is.

Ten derde stel ik een tegenstrijdigheid vast tussen hetgeen u hier hebt gezegd in verband met de DIGO-wachtlijsten en hetgeen hier door de heer Van Baelen werd gezegd. Ik heb het hier niet over dringende of spoedeisende projecten. Ik verwijs naar uw antwoord waarin u uitdrukkelijk hebt gezegd dat de datum waarop een bepaalde school een bepaald project indient, de datum is in welke volgorde de wachtlijst wordt afgewerkt. De heer Van Baelen – die daartoe zelfs het woord had gevraagd – heeft echter gezegd dat de DIGO de projecten die binnenkomen terug naar de zuilen toeschuift en dat de zuilen – de Guimardstraat, enzovoort – dan bepalen wat al dan niet prioritair is. Ik zou nu toch graag eens vernemen welke praktijk nu werkelijk wordt toegepast.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Er is een verschil tussen het ogenblik waarop een school een aanvraag doet bij de DIGO en het ogenblik waarop een school een bouwdoossier voorbereidt. Er bestaat een officieel protocol – het gaat hier dus niet om een geheim document, maar om een officieel goedgekeurd document – tussen de DIGO, de raad van bestuur, de vertegenwoordigers in die raad van bestuur en de diverse inrichtende machten. De goedkeuring van de volgorde gebeurt in de raad van bestuur op basis van de voordracht door de verschillende zuilen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mevrouw Dillen, u moet toch wat opletten met uw verwijzingen naar onveiligheid. In het inspectieverslag worden immers ook negatieve opmerkingen geformuleerd wanneer bijvoorbeeld het ontbreken van een brandweerverslag wordt vastgesteld. In die zin zijn de cijfers wat overdreven te noemen.

Ter attentie van de heer De Meyer wil ik benadrukken dat het niet gaat om 400 of 500 miljoen frank extra dit jaar. In het begin van de legislatuur werd een bedrag van 2 miljard frank per jaar naar voren geschoven. Voor dit jaar ging het dus om 2,5 miljard frank.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, dat is heel juist, maar dat was reeds vorig jaar in werking. Vorig jaar hebt u evenwel meer in het vooruitzicht gesteld.

Minister Marleen Vanderpoorten : Misschien hadden we er beter aan gedaan om dit niet van in het begin van de legislatuur reeds voor elk jaar vast te leggen, maar daarover jaar per jaar te beslissen. Misschien had het dan een grotere indruk gemaakt. Ik herhaal echter dat het jaarlijks wel degelijk om 2,5 miljard frank extra gaat.

De heer Jos De Meyer : Dat is nog te weinig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.25 uur.*
